

BELGISCHE KAMER VAN  
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS  
DE BELGIQUE

**INTEGRAAL VERSLAG**  
MET  
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG

**COMPTE RENDU INTÉGRAL**  
AVEC  
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT

Commissie voor Energie, Leefmilieu en  
Klimaat

Commission de l'Énergie, de  
l'Environnement et du Climat

**Dinsdag**  
**11-03-2025**  
**Namiddag**

**Mardi**  
**11-03-2025**  
**Après-midi**

|             |                                                                          |
|-------------|--------------------------------------------------------------------------|
| N-VA        | Nieuw-Vlaamse Alliantie                                                  |
| VB          | Vlaams Belang                                                            |
| MR          | Mouvement Réformateur                                                    |
| PS          | Parti Socialiste                                                         |
| PVDA-PTB    | Partij van de Arbeid van België – Parti du Travail de Belgique           |
| Les Engagés | Les Engagés                                                              |
| Vooruit     | Vooruit                                                                  |
| cd&v        | Christen-Democratisch en Vlaams                                          |
| Ecolo-Groen | Ecologistes Confédérés pour l'organisation de lutttes originales – Groen |
| Open Vld    | Open Vlaamse Liberalen en Democraten                                     |
| DéFI        | Démocrate Fédéraliste Indépendant                                        |
| INDEP-ONAFH | Indépendant – Onafhankelijk                                              |

| Afkortingen bij de nummering van de publicaties : |                                                                                                                                            | Abréviations dans la numérotation des publications : |                                                                                                                                                                 |
|---------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| DOC 56 0000/000                                   | Parlementair stuk van de 56 <sup>e</sup> zittingsperiode + basisnummer en volgnummer                                                       | DOC 56 0000/000                                      | Document parlementaire de la 56 <sup>e</sup> législature, suivi du n° de base et du n° consécutif                                                               |
| QRVA                                              | Schriftelijke Vragen en Antwoorden                                                                                                         | QRVA                                                 | Questions et Réponses écrites                                                                                                                                   |
| CRIV                                              | Voorlopige versie van het Integraal Verslag                                                                                                | CRIV                                                 | Version provisoire du Compte Rendu Intégral                                                                                                                     |
| CRABV                                             | Beknopt Verslag                                                                                                                            | CRABV                                                | Compte Rendu Analytique                                                                                                                                         |
| CRIV                                              | Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaalde beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen) | CRIV                                                 | Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) |
| PLEN                                              | Plenum                                                                                                                                     | PLEN                                                 | Séance plénière                                                                                                                                                 |
| COM                                               | Commissievergadering                                                                                                                       | COM                                                  | Réunion de commission                                                                                                                                           |
| MOT                                               | Moties tot besluit van interpellaties (op beigeleukerig papier)                                                                            | MOT                                                  | Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)                                                                                                 |

|                                                                             |                                                                   |
|-----------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------|
| Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers | Publications officielles éditées par la Chambre des représentants |
| Bestellingen :                                                              | Commandes :                                                       |
| Natieplein 2                                                                | Place de la Nation 2                                              |
| 1008 Brussel                                                                | 1008 Bruxelles                                                    |
| Tel. : 02/549 81 60                                                         | Tél. : 02/549 81 60                                               |
| www.dekamer.be                                                              | www.lachambre.be                                                  |
| e-mail : publicaties@dekamer.be                                             | e-mail : publications@lachambre.be                                |

## INHOUD

|                                                                                                                                                               |    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Actualiteitsdebat over de verlenging van de nucleaire capaciteiten en toegevoegde vragen van                                                                  | 1  |
| - Koen Van den Heuvel aan Mathieu Bihet (Energie) over "Het gesprek met ENGIE en het FANC" (56002468C)                                                        | 1  |
| - Kurt Ravyts aan Mathieu Bihet (Energie) over "De beslissing van de Europese Commissie inzake de levensduurverlenging van twee kernreactoren" (56002995C)    | 1  |
| - Kurt Ravyts aan Mathieu Bihet (Energie) over "De ad-interimbenoemingen bij Hedera en BE-NUC" (56002996C)                                                    | 1  |
| - Christophe Lacroix aan Mathieu Bihet (Energie) over "De financiering via de nucleaire heffingen" (56003162C)                                                | 1  |
| - Marc Lejeune aan Mathieu Bihet (Energie) over "De stillegging van Doel 1 en de levensduurverlenging van de reactors" (56003275C)                            | 1  |
| - Bert Wollants aan Mathieu Bihet (Energie) over "De stillegging van Doel 1 en het verdere traject" (56003368C)                                               | 1  |
| - Bert Wollants aan Mathieu Bihet (Energie) over "Het beroep tegen de LTO bij het Grondwettelijk Hof" (56003371C)                                             | 1  |
| - Bert Wollants aan Mathieu Bihet (Energie) over "De beslissing van de EC over de staatssteun in het kader van de ENGIE-deal" (56003375C)                     | 1  |
| - Luc Frank aan Mathieu Bihet (Energie) over "De strategische autonomie van de Staat en de levensduurverlenging van de kernreactoren" (56003376C)             | 1  |
| <b>Sprekers: Koen Van den Heuvel, Kurt Ravyts, Marc Lejeune, Bert Wollants, Luc Frank, Christophe Bombled, Mathieu Bihet, minister van Energie</b>            |    |
| Vraag van Sam Van Rooy aan Mathieu Bihet (Energie) over "Het groeiende risico op cyberaanvallen door de snelle toename van het aantal batterijen" (56002340C) | 12 |
| <b>Sprekers: Sam Van Rooy, Mathieu Bihet, minister van Energie</b>                                                                                            |    |
| Samengevoegde vragen van                                                                                                                                      | 13 |
| - François De Smet aan Mathieu Bihet (Energie) over "De toekomst van het energie-eiland" (56002478C)                                                          | 13 |
| - Kurt Ravyts aan Mathieu Bihet (Energie) over "De doorrekening van de netinvesteringen voor de aanpassing van het elektriciteitsnet" (56003165C)             | 13 |
| - Kurt Ravyts aan Mathieu Bihet (Energie) over "Het compensatiebeleid voor ondernemingen die een impact ondervinden van het Ventilushoof project" (56003201C) | 13 |
| - Marc Lejeune aan Mathieu Bihet (Energie) over "Het Prinses Elisabethenergie-eiland" (56003272C)                                                             | 13 |
| - Bert Wollants aan Mathieu Bihet (Energie) over                                                                                                              | 13 |

## SOMMAIRE

|                                                                                                                                                                   |    |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Débat d'actualité sur la prolongation de la capacité nucléaire et questions jointes de                                                                            | 1  |
| - Koen Van den Heuvel à Mathieu Bihet (Énergie) sur "L'entretien avec ENGIE et l'AFCN" (56002468C)                                                                | 1  |
| - Kurt Ravyts à Mathieu Bihet (Énergie) sur "La décision de la Commission européenne concernant la prolongation de 2 réacteurs nucléaires" (56002995C)            | 1  |
| - Kurt Ravyts à Mathieu Bihet (Énergie) sur "Les nominations ad interim pour Hedera et BE-NUC" (56002996C)                                                        | 1  |
| - Christophe Lacroix à Mathieu Bihet (Énergie) sur "Les financements liés au nucléaire" (56003162C)                                                               | 1  |
| - Marc Lejeune à Mathieu Bihet (Énergie) sur "La mise à l'arrêt de Doel 1 et la prolongation de la durée de vie des réacteurs" (56003275C)                        | 1  |
| - Bert Wollants à Mathieu Bihet (Énergie) sur "La mise à l'arrêt de Doel 1 et la trajectoire future" (56003368C)                                                  | 1  |
| - Bert Wollants à Mathieu Bihet (Énergie) sur "Le recours introduit contre le LTO auprès de la Cour constitutionnelle" (56003371C)                                | 1  |
| - Bert Wollants à Mathieu Bihet (Énergie) sur "La décision de la CE concernant l'aide publique dans le cadre de l'accord conclu avec ENGIE" (56003375C)           | 1  |
| - Luc Frank à Mathieu Bihet (Énergie) sur "L'autonomie stratégique de l'État dans les négociations sur la prolongation des réacteurs nucléaires" (56003376C)      | 2  |
| <b>Orateurs: Koen Van den Heuvel, Kurt Ravyts, Marc Lejeune, Bert Wollants, Luc Frank, Christophe Bombled, Mathieu Bihet, ministre de l'Énergie</b>               |    |
| Question de Sam Van Rooy à Mathieu Bihet (Énergie) sur "Le risque croissant de cyberattaques induit par la forte augmentation du nombre de batteries" (56002340C) | 12 |
| <b>Orateurs: Sam Van Rooy, Mathieu Bihet, ministre de l'Énergie</b>                                                                                               |    |
| Questions jointes de                                                                                                                                              | 13 |
| - François De Smet à Mathieu Bihet (Énergie) sur "L'avenir de l'île énergétique" (56002478C)                                                                      | 13 |
| - Kurt Ravyts à Mathieu Bihet (Énergie) sur "La répercussion des investissements dans le réseau destinés à adapter le réseau électrique" (56003165C)              | 13 |
| - Kurt Ravyts à Mathieu Bihet (Énergie) sur "La politique compensatoire pour les entreprises impactées par le projet Ventilushoof" (56003201C)                    | 13 |
| - Marc Lejeune à Mathieu Bihet (Énergie) sur "L'île énergétique Princesse Elisabeth" (56003272C)                                                                  | 13 |
| - Bert Wollants à Mathieu Bihet (Énergie) sur "L'île                                                                                                              | 13 |

|                                                                                                                                                                                                                                                                          |    |                                                                                                                                                                                                                                                                           |    |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| "Het energie-eiland" (56003355C)<br><i>Sprekers: Kurt Ravyts, Marc Lejeune, Bert Wollants, Mathieu Bihet</i> , minister van Energie                                                                                                                                      |    | énergétique" (56003355C)<br><i>Orateurs: Kurt Ravyts, Marc Lejeune, Bert Wollants, Mathieu Bihet</i> , ministre de l'Énergie                                                                                                                                              |    |
| Vraag van Roberto D'Amico aan Mathieu Bihet (Energie) over "De liberalisering van de energiesector en het grote aanbod aan contracten" (56002558C)<br><i>Sprekers: Roberto D'Amico, Mathieu Bihet</i> , minister van Energie                                             | 18 | Question de Roberto D'Amico à Mathieu Bihet (Énergie) sur "La libéralisation du secteur de l'énergie et les multiples contrats" (56002558C)<br><i>Orateurs: Roberto D'Amico, Mathieu Bihet</i> , ministre de l'Énergie                                                    | 18 |
| Samengevoegde vragen van                                                                                                                                                                                                                                                 | 19 | Questions jointes de                                                                                                                                                                                                                                                      | 19 |
| -Steven Coenegrachts aan Mathieu Bihet (Energie) over "De korting op de transmissienettarieven voor industriële grootverbruikers" (56002762C)                                                                                                                            | 19 | -Steven Coenegrachts à Mathieu Bihet (Énergie) sur "La réduction sur les tarifs du réseau de transport pour les grands consommateurs industriels" (56002762C)                                                                                                             | 19 |
| -Kurt Ravyts aan Mathieu Bihet (Energie) over "De competitiviteit van de energie-intensieve industrie" (56003208C)                                                                                                                                                       | 19 | -Kurt Ravyts à Mathieu Bihet (Énergie) sur "La compétitivité de l'industrie à forte consommation d'énergie" (56003208C)                                                                                                                                                   | 20 |
| -Bert Wollants aan Mathieu Bihet (Energie) over "De transmissienettarieven voor grootverbruikers" (56003357C)                                                                                                                                                            | 19 | -Bert Wollants à Mathieu Bihet (Énergie) sur "Les tarifs du réseau de transport pour les gros consommateurs" (56003357C)                                                                                                                                                  | 20 |
| -Roberto D'Amico aan Mathieu Bihet (Energie) over "De intentieverklaring die de federale regering ondertekende met ArcelorMittal" (56003367C)<br><i>Sprekers: Steven Coenegrachts, Kurt Ravyts, Bert Wollants, Roberto D'Amico, Mathieu Bihet</i> , minister van Energie | 19 | -Roberto D'Amico à Mathieu Bihet (Énergie) sur "La déclaration d'intention signée par le gouvernement fédéral avec ArcelorMittal" (56003367C)<br><i>Orateurs: Steven Coenegrachts, Kurt Ravyts, Bert Wollants, Roberto D'Amico, Mathieu Bihet</i> , ministre de l'Énergie | 20 |
| Vraag van Roberto D'Amico aan Mathieu Bihet (Energie) over "De Clean Industrial Deal" (56002882C)<br><i>Sprekers: Roberto D'Amico, Mathieu Bihet</i> , minister van Energie                                                                                              | 25 | Question de Roberto D'Amico à Mathieu Bihet (Énergie) sur "Le pacte pour une industrie propre" (56002882C)<br><i>Orateurs: Roberto D'Amico, Mathieu Bihet</i> , ministre de l'Énergie                                                                                     | 25 |
| Samengevoegde vragen van                                                                                                                                                                                                                                                 | 27 | Questions jointes de                                                                                                                                                                                                                                                      | 27 |
| -Marie Meunier aan Mathieu Bihet (Energie) over "Kernenergie" (56002914C)                                                                                                                                                                                                | 27 | -Marie Meunier à Mathieu Bihet (Énergie) sur "Le nucléaire" (56002914C)                                                                                                                                                                                                   | 27 |
| -Kurt Ravyts aan Mathieu Bihet (Energie) over "Het Belgische lidmaatschap van de EU Nuclear Alliance" (56003145C)                                                                                                                                                        | 27 | -Kurt Ravyts à Mathieu Bihet (Énergie) sur "L'adhésion de la Belgique à l'Alliance européenne du nucléaire" (56003145C)                                                                                                                                                   | 27 |
| -Phaedra Van Keymolen aan Mathieu Bihet (Energie) over "De toetreding van België als volwaardig lid van de Europese Nucleaire Alliantie" (56003194C)                                                                                                                     | 27 | -Phaedra Van Keymolen à Mathieu Bihet (Énergie) sur "L'adhésion de la Belgique à l'Alliance européenne du nucléaire comme membre à part entière" (56003194C)                                                                                                              | 27 |
| -Bert Wollants aan Mathieu Bihet (Energie) over "De Europese Nucleaire Alliantie" (56003378C)<br><i>Sprekers: Kurt Ravyts, Phaedra Van Keymolen, Bert Wollants, Mathieu Bihet</i> , minister van Energie                                                                 | 27 | -Bert Wollants à Mathieu Bihet (Énergie) sur "L'Alliance européenne du nucléaire" (56003378C)<br><i>Orateurs: Kurt Ravyts, Phaedra Van Keymolen, Bert Wollants, Mathieu Bihet</i> , ministre de l'Énergie                                                                 | 27 |
| Samengevoegde vragen van                                                                                                                                                                                                                                                 | 31 | Questions jointes de                                                                                                                                                                                                                                                      | 31 |
| - Marie Meunier aan Mathieu Bihet (Energie) over "Waterstof" (56002917C)                                                                                                                                                                                                 | 31 | - Marie Meunier à Mathieu Bihet (Énergie) sur "L'hydrogène" (56002917C)                                                                                                                                                                                                   | 31 |
| - Bert Wollants aan Mathieu Bihet (Energie) over                                                                                                                                                                                                                         | 31 | - Bert Wollants à Mathieu Bihet (Énergie) sur "Les                                                                                                                                                                                                                        | 31 |

|                                                                                                                                                                   |    |                                                                                                                                                            |    |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| "De waterstofplannen van de regering" (56003370C)                                                                                                                 |    | projets du gouvernement en matière d'hydrogène" (56003370C)                                                                                                |    |
| - Kurt Ravyts aan Mathieu Bihet (Energie) over "Verschillende aspecten van de RED III-richtlijn en de omzetting van deze richtlijn in Belgisch recht" (56003264C) | 31 | - Kurt Ravyts à Mathieu Bihet (Énergie) sur "Différents aspects de la directive RED III et la transposition de cette directive en droit belge" (56003264C) | 31 |
| <i>Sprekers:</i> <b>Bert Wollants, Kurt Ravyts, Mathieu Bihet</b> , minister van Energie                                                                          |    | <i>Orateurs:</i> <b>Bert Wollants, Kurt Ravyts, Mathieu Bihet</b> , ministre de l'Énergie                                                                  |    |
| Vraag van Steven Coenegrachts aan Mathieu Bihet (Energie) over "De kritiek van energie-experten op het regeerakkoord" (56003154C)                                 | 34 | Question de Steven Coenegrachts à Mathieu Bihet (Énergie) sur "La critique de l'accord de gouvernement formulée par des experts en énergie" (56003154C)    | 34 |
| <i>Sprekers:</i> <b>Steven Coenegrachts, Mathieu Bihet</b> , minister van Energie                                                                                 |    | <i>Orateurs:</i> <b>Steven Coenegrachts, Mathieu Bihet</b> , ministre de l'Énergie                                                                         |    |
| Samengevoegde vragen van                                                                                                                                          | 36 | Questions jointes de                                                                                                                                       | 36 |
| - Kurt Ravyts aan Mathieu Bihet (Energie) over "Het nieuwe tijdpad voor de nieuwe gasgestookte elektriciteitscentrale van Luminus in Seraing" (56003185C)         | 36 | - Kurt Ravyts à Mathieu Bihet (Énergie) sur "Le nouveau calendrier pour la nouvelle centrale au gaz de Luminus à Seraing" (56003185C)                      | 36 |
| - Bert Wollants aan Mathieu Bihet (Energie) over "De gasgestookte elektriciteitscentrale te Seraing" (56003358C)                                                  | 36 | - Bert Wollants à Mathieu Bihet (Énergie) sur "La centrale au gaz de Seraing" (56003358C)                                                                  | 36 |
| <i>Sprekers:</i> <b>Kurt Ravyts, Bert Wollants, Mathieu Bihet</b> , minister van Energie                                                                          |    | <i>Orateurs:</i> <b>Kurt Ravyts, Bert Wollants, Mathieu Bihet</b> , ministre de l'Énergie                                                                  |    |
| Vraag van Kurt Ravyts aan Mathieu Bihet (Energie) over "De grensoverschrijdende energienetwerken" (56003209C)                                                     | 38 | Question de Kurt Ravyts à Mathieu Bihet (Énergie) sur "Les réseaux énergétiques transfrontaliers" (56003209C)                                              | 38 |
| <i>Sprekers:</i> <b>Kurt Ravyts, Mathieu Bihet</b> , minister van Energie                                                                                         |    | <i>Orateurs:</i> <b>Kurt Ravyts, Mathieu Bihet</b> , ministre de l'Énergie                                                                                 |    |



# Commissie voor Energie, Leefmilieu en Klimaat

# Commission de l'Énergie, de l'Environnement et du Climat

van

du

DINSDAG 11 MAART 2025

MARDI 11 MARS 2025

Namiddag

Après-midi

De openbare commissievergadering wordt geopend om 14.05 uur en voorgezeten door de heer Jeroen Soete.

La réunion publique de commission est ouverte à 14 h 05 et présidée par M. Jeroen Soete.

*De teksten die cursief zijn opgenomen in het Integraal Verslag werden niet uitgesproken en steunen uitsluitend op de tekst die de spreker heeft ingediend.*

*Les textes figurant en italique dans le Compte rendu intégral n'ont pas été prononcés et sont la reproduction exacte des textes déposés par les auteurs.*

## **[01] Actualiteitsdebat over de verlenging van de nucleaire capaciteiten en toegevoegde vragen van**

- Koen Van den Heuvel aan Mathieu Bihet (Energie) over "Het gesprek met ENGIE en het FANC" (56002468C)
- Kurt Ravyts aan Mathieu Bihet (Energie) over "De beslissing van de Europese Commissie inzake de levensduurverlenging van twee kernreactoren" (56002995C)
- Kurt Ravyts aan Mathieu Bihet (Energie) over "De ad-interimbenoemingen bij Hedera en BE-NUC" (56002996C)
- Christophe Lacroix aan Mathieu Bihet (Energie) over "De financiering via de nucleaire heffingen" (56003162C)
- Marc Lejeune aan Mathieu Bihet (Energie) over "De stillegging van Doel 1 en de levensduurverlenging van de reactors" (56003275C)
- Bert Wollants aan Mathieu Bihet (Energie) over "De stillegging van Doel 1 en het verdere traject" (56003368C)
- Bert Wollants aan Mathieu Bihet (Energie) over "Het beroep tegen de LTO bij het Grondwettelijk Hof" (56003371C)
- Bert Wollants aan Mathieu Bihet (Energie) over "De beslissing van de EC over de staatssteun in het kader van de ENGIE-deal" (56003375C)
- Luc Frank aan Mathieu Bihet (Energie) over "De strategische autonomie van de Staat en de levensduurverlenging van de kernreactoren" (56003376C)

## **[01] Débat d'actualité sur la prolongation de la capacité nucléaire et questions jointes de**

- Koen Van den Heuvel à Mathieu Bihet (Énergie) sur "L'entretien avec ENGIE et l'AFCN" (56002468C)
- Kurt Ravyts à Mathieu Bihet (Énergie) sur "La décision de la Commission européenne concernant la prolongation de 2 réacteurs nucléaires" (56002995C)
- Kurt Ravyts à Mathieu Bihet (Énergie) sur "Les nominations ad interim pour Hedera et BE-NUC" (56002996C)
- Christophe Lacroix à Mathieu Bihet (Énergie) sur "Les financements liés au nucléaire" (56003162C)
- Marc Lejeune à Mathieu Bihet (Énergie) sur "La mise à l'arrêt de Doel 1 et la prolongation de la durée de vie des réacteurs" (56003275C)
- Bert Wollants à Mathieu Bihet (Énergie) sur "La mise à l'arrêt de Doel 1 et la trajectoire future" (56003368C)
- Bert Wollants à Mathieu Bihet (Énergie) sur "Le recours introduit contre le LTO auprès de la Cour constitutionnelle" (56003371C)
- Bert Wollants à Mathieu Bihet (Énergie) sur "La décision de la CE concernant l'aide publique dans le cadre de l'accord conclu avec ENGIE" (56003375C)
- Luc Frank à Mathieu Bihet (Énergie) sur "L'autonomie stratégique de l'État dans les négociations sur

## la prolongation des réacteurs nucléaires" (56003376C)

**01.01 Koen Van den Heuvel** (cd&v): Mijnheer de voorzitter, mijn vraag werd enkele weken geleden ingediend. Midden februari is bij manier van spreken het licht uitgegaan in de oudste kerncentrale van het land, Doel 1, die definitief werd stilgelegd. Intussen is er een nieuwe regering. De beleidsnota zal volgende week worden besproken, maar we lezen in het regeerakkoord dat de antinucleaire tendens die de voorbije jaren in dit land heerste, wordt omgekeerd. Ook heeft de nieuwe minister van Energie publiekelijk laten verstaan dat hij een zekere voorkeur heeft voor nucleaire energie en gelooft in de toekomst ervan. Dat noopt ons tot enkele vragen, want naast de stilgelegde Doel 1 zijn er natuurlijk nog een aantal andere, oudere kernreactors, waarvan de uitschakeling op de achtergrond sluimert.

Mijnheer de minister, hebt u intussen samengezeten met ENGIE Electabel en het FANC? Wat zijn de conclusies van dat gesprek?

**01.02 Kurt Ravyts** (VB): Mijnheer de minister, ik wil het wat diepgaander hebben over de beslissing van 21 februari 2025 van de Europese Commissie. Op grond van de EU-staatssteunregels heeft ze haar goedkeuring gegeven aan een herziene Belgische steunmaatregel voor de verlenging van de levensduur van twee kernreactors.

Om aan de bezwaren van de Europese Commissie tegemoet te komen, heeft België de voorwaarden van het overheidssteunpakket waar mogelijk gewijzigd, rekening houdend met het ontwerp van de kernreactors, onder meer een maximum voor het aantal modulaties, de aanvullende financiële steunmechanismen bovenop het *contract for difference* (CFD) met onder andere de overheveling van de beslissingsbevoegdheid voor economische modulaties van BE-NUC naar een onafhankelijke energiebeheerder, de uitoefenprijs van het CFD, een maximum voor de waarborg inzake de operationele kasstroom, enzovoort. Ik kan nog een tijdje doorgaan.

Volgens uw eerste reactie moet de visie van de Europese Commissie grondig worden bestudeerd, daar bepaalde technische aspecten enkele aanpassingen aan de gesloten akkoorden vereisen.

De laatste documenten van het akkoord moeten blijkbaar ook nog worden afgerond. Laten we niet vergeten dat de moderniseringswerken aan de twee jongste kerncentrales ook moeten worden uitgevoerd. De nodige veiligheidsverbeteringen mogen worden gespreid in de tijd. Dat weten we. Ze moeten in 2028 conform het akkoord met ENGIE allemaal zijn uitgevoerd. De studiefase bij de exploitant is al een hele tijd geleden gestart en moest eind vorig jaar afgewerkt zijn.

Mijnheer de voorzitter, ik wil van de gelegenheid gebruik maken om te polsen naar de volledige tekst van de beslissing van de Europese Commissie, dus niet alleen het persbericht. Mevrouw Van der Straeten had daar terecht naar gevraagd, maar we hebben die jammer genoeg nog niet mogen ontvangen.

Ten eerste, mijnheer de minister, kunt u meer duidelijkheid bieden over de noodzakelijke aanpassingen aan de gesloten akkoorden naar aanleiding van de beslissing van de Europese Commissie van 21 februari 2025?

**01.01 Koen Van den Heuvel** (cd&v): Le nouveau gouvernement ambitionne d'inverser la tendance antinucléaire de ces dernières années. Vous affichez même une certaine préférence pour l'énergie nucléaire. Or, plusieurs de nos anciens réacteurs devaient encore être démantelés.

Avez-vous rencontré ENGIE Electabel et l'AFCN? Quels sont les résultats de ces entrevues?

**01.02 Kurt Ravyts** (VB): Le 21 février, la Commission européenne a approuvé la mesure d'aide belge pour la prolongation de la durée de vie de deux réacteurs nucléaires. À cet effet, notre pays devait modifier les conditions du paquet d'aides publiques. Selon vous, la vision de la Commission doit être étudiée en profondeur car certaines exigences techniques impliquent que plusieurs accords déjà conclus soient modifiés sur plusieurs points. Les travaux de modernisation des deux réacteurs nucléaires les plus récents peuvent être échelonnés dans le temps, mais ils devront tous être effectués en 2028. La phase d'étude devait être achevée à la fin de l'année dernière.

Pouvons-nous recevoir l'intégralité de la décision de la Commission européenne au lieu du seul communiqué de presse?

Quels points des accords doivent être modifiés à la suite de la décision de la Commission? Combien coûteront les travaux de modernisation des réacteurs les plus récents? Le gouvernement est-il d'accord avec l'estimation effectuée par l'exploitant?

Le gouvernement a procédé à une série de nominations par intérim au sein de Hedera et de BE-NUC. À cette fin, il s'est inspiré de la liste

Is er al een zicht op de kostprijs van de noodzakelijke moderniseringswerken aan de twee betrokken reactors? Op basis van de eerste inzichten werd door de exploitant een investeringsbedrag van 1,6 à 2 miljard euro voor beide centrales samen verwacht. Zijn er nieuwe cijfers? Wat is de reactie en de controle van de regering?

Ik kom nu tot mijn tweede vraag. Die zal enigszins korter zijn. Ze gaat over de benoemingen rond Hedera en BE-NUC. De federale minister-raad heeft op 21 februari 2025 een beslissing genomen over een aantal ad-interimbenoemingen, meer bepaald voor Hedera.

U hebt blijkbaar teruggegrepen naar de longlist die op vraag van uw voorganger door headhunter Korn Ferry werd opgesteld. Het gaat over een voorzitter ad interim en een financieel directeur ad interim voor Hedera. Er was ook sprake van een technisch directeur voor Hedera, maar die functie wordt blijkbaar nog niet ingevuld of niet ingevuld. Wel is er ook de aanstelling van de financieel directeur voor BE-NUC. Die naam werd echter nog niet vrijgegeven. Alle kandidaten moesten op dat moment een *fit and proper procedure* doorlopen om te bepalen of zij wel geschikt waren voor hun functie.

De kern van de zaak is de volgende. Dat de benoemingen ad interim zijn, heeft blijkbaar te maken met wat in het regeerakkoord staat, namelijk dat alle overheidsinstellingen die zijn opgericht voor nucleair beheer, eerst nog eens tegen het licht moeten worden gehouden. Er staat ter zake in het regeerakkoord het volgende: "De regering zal de rollen en verantwoordelijkheden van NIRAS, de Commissie voor nucleaire voorzieningen, het FANC en Hedera specificeren, vervolledigen en op elkaar afstemmen. Vooraleer Hedera te operationaliseren, zal een evaluatie worden gemaakt van de geplande structuur van Hedera in functie van de beoogde activiteiten."

Dat klinkt allemaal veelbelovend, maar is enigszins cryptisch voor mij.

Mijnheer de minister, kunt u meer uitleg geven over het ad-interimkarakter van de benoemingen? Dat lijkt immers in strijd met de wet, die bepaalt dat bestuurders voor zes jaar worden benoemd.

Kunt u toelichting geven bij beide regeringspassages die ik heb geschetst?

**01.03 Marc Lejeune** (Les Engagés): Monsieur le ministre, le 15 février 2025, le réacteur de Doel 1 a commencé sa mise à l'arrêt définitive, concrétisant ainsi l'actuelle loi de 2003 sur la sortie progressive du nucléaire. Les Engagés et plusieurs groupes politiques ont déposé des propositions de loi afin de prolonger le plus de réacteurs possible et de permettre la construction de réacteurs de nouvelle génération. L'objectif est de maintenir la production d'électricité nucléaire dans un contexte où l'approvisionnement est complexe – on l'a vu ces derniers temps –, mais également de conserver autant que possible cette part d'autonomie énergétique et de poursuivre ainsi notre volonté de décarboner notre électricité. De ce point de vue-là, il est clairement déplorable que le démantèlement de Doel 1 ait commencé.

Lors de l'analyse de ces différents textes de loi, les avis rendus par la Commission de Régulation de l'Électricité et du Gaz (CREG) et le Conseil d'État montraient la complexité de la situation. L'accord passé avec

que votre prédécesseur avait fait établir par le chasseur de têtes Korn Ferry. Le fait qu'il s'agisse de nominations par intérim est lié à l'accord de gouvernement, selon lequel il convient d'examiner l'ensemble des institutions publiques de gestion nucléaire. Le gouvernement souhaite préciser, compléter et harmoniser les missions de ces institutions. Pouvez-vous fournir des précisions à cet égard? Les nominations par intérim ne sont-elles pas contraires à la loi, qui prévoit que les administrateurs sont nommés pour un mandat de six ans?

**01.03 Marc Lejeune** (Les Engagés): Op 15 februari is men begonnen met de definitieve stillegging van Doel 1, zoals bepaald in de wet op de kernuitstap van 2003. Les Engagés heeft in het licht van de complexe energievoorzieningscontext en de wil om onze energieonafhankelijkheid te vrijwaren en tegelijkertijd onze elektriciteit koolstofarm te maken wetsvoorstellen ingediend teneinde de levensduur van zo veel mogelijk reactors te verlengen en reactors van de nieuwe generatie te bouwen.

ENGIE pour prolonger Doel 4 et Tihange 3 de 10 ans comporte une série de dispositions qui pourraient leur permettre de demander des dédommagements voire la résiliation de la convention. Une résiliation de la prolongation de Doel 4 et Tihange 3 créerait de sérieux défis en termes d'approvisionnement. Il est bien clair que ces réacteurs doivent pouvoir être prolongés si les conditions matérielles le permettent et que notre volonté est toujours bien présente.

Monsieur le ministre, depuis votre prise de fonction, avez-vous pu avoir des contacts avec ENGIE, voire des réponses de sa part? L'opérateur a, à plusieurs reprises, rappelé son intention d'arrêter l'exploitation des réacteurs nucléaires. Dès lors, des contacts avec d'autres opérateurs existent-ils? Quel est l'état de démantèlement de Doel 1? Des actions irréversibles ont-elles déjà été prises? Le démantèlement de Doel 1 empêche-t-il la prolongation de Doel 2, les deux réacteurs étant couplés? En cas de modification législative pour permettre éventuellement la prolongation de réacteurs supplémentaires, existe-t-il un risque qu'ENGIE remette en question l'accord initial pour les deux réacteurs déjà prolongés, à savoir Doel 4 et Tihange 3? Quelle est l'analyse de votre cabinet et de votre administration de cet accord? Le vote d'un texte législatif modifiant la loi de 2003 de sortie du nucléaire et singulièrement la prolongation des réacteurs ne risque-t-il pas d'entraîner une remise en question de la prolongation de Doel 4 et Tihange 3?

Uit de door de CREG en de Raad van State verstrekte adviezen over die teksten blijkt dat de situatie complex is. Het akkoord met ENGIE om de levensduur van Doel 4 en Tihange 3 met tien jaar te verlengen behelst bepalingen die mogelijkheden scheppen om schadevergoedingen te eisen, of zelfs het akkoord op te zeggen, wat een uitdaging zou betekenen op het stuk van de continuïteit van de stroomvoorziening.

Hebt u contact opgenomen met ENGIE of zelfs antwoorden van dat bedrijf ontvangen? Werd er, gelet op de intentie van ENGIE om de uitbating van de reactors stop te zetten, contact opgenomen met andere operators? Hoe staat het met de ontmanteling van Doel 1? Werden er onomkeerbare handelingen verricht? Verhindert de ontmanteling van Doel 1 de verlenging van de levensduur van Doel 2? Bestaat er een risico dat ENGIE, ingeval de wetgeving gewijzigd wordt waardoor de levensduur van meer reactors verlengd kan worden, het akkoord over de levensduurverlenging van Doel 4 en Tihange 3 opnieuw ter discussie stelt? Wat is de analyse van uw kabinet?

**01.04 Bert Wollants (N-VA):** Mijnheer de minister, ik heb drie vragen ingediend, die enigszins uiteenlopen qua onderwerp, maar waarin het nucleaire wel telkens aan bod komt.

Mijn eerste vraag gaat over de stillegging van Doel 1. In het regeerakkoord is voorzien om te bekijken welke opties er zijn om de levensduur te verlengen van de centrales die niet in de ENGIE-deal zijn opgenomen. Na de stillegging van Doel 1 zou ENGIE al een aantal initiatieven hebben genomen die een mogelijke *long term operation* (LTO) zouden kunnen bemoeilijken. Tegelijkertijd zou binnen de bevoegdheid Nucleaire Veiligheid worden nagegaan welke opties andere landen hebben genomen bij het omzetten van de WENRA-normen. Dat heeft natuurlijk een zeer nauwe band met de mogelijkheden om op het vlak van LTO stappen te zetten voor de genoemde centrales. Het dossier is dus wel urgent in die zin dat het nog zinvol moet zijn om de mogelijke opties te bekijken en er aan het eind van de rit nog mogelijkheden moeten openstaan qua verlenging, zeker als we dat leggen naast de door u geformuleerde doelstelling om zowel 4 gigawatt bestaande als 4 gigawatt nieuwe nucleaire capaciteit te realiseren.

Mijnheer de minister, zijn er al gesprekken met de exploitant geweest in het kader van Doel 1 en eventueel andere centrales? Welke aanpak stelt u voor in het kader van dat dossier? Welke tijdslijn hebt u daarbij

**01.04 Bert Wollants (N-VA):** Selon l'accord de gouvernement, l'exécutif examinera les options pouvant être envisagées en matière de prolongation des centrales qui ne figurent pas dans l'accord avec ENGIE.

Des discussions ont-elles déjà eu lieu avec l'exploitant en ce qui concerne Doel 1 et éventuellement, d'autres centrales? Quelle approche proposez-vous? Quel est le calendrier prévu? Prendrez-vous également des initiatives législatives?

En décembre 2024, plusieurs universités ont introduit un recours devant la Cour constitutionnelle pour attaquer certains articles de la loi du 26 avril 2024 dans le cadre de la prolongation de la durée de vie

voor ogen? Worden daarbij ook wetgevende initiatieven voorzien?

Mijn tweede vraag gaat over de LTO die wel al in uitvoering is. In december 2024 hebben enkele universiteiten beroep aangetekend bij het Grondwettelijk Hof tegen een aantal artikelen van de wet van 26 april 2024 naar aanleiding van de verlenging van Doel 4 en Tihange 3. We hebben daarover al eerder vragen gesteld aan uw voorganger, maar die kon toen nog niet antwoorden over de inhoud en de mogelijke impact van het beroep. Tegelijkertijd is de vraag hoe de onderliggende vrees van de universiteiten kan worden aangepakt zonder dat de LTO in gevaar wordt gebracht.

Mijnheer de minister, wat is de samenvatting van het beroep van de universiteiten? Wat zijn in het slechtste geval de gevolgen van een uitspraak van het Grondwettelijk Hof naar aanleiding van dat beroep? Hebt u al contact gehad met de betrokken universiteiten? Zijn er andere partijen betrokken bij een eventueel overleg met de universiteiten? Daarmee bedoel ik NIRAS, Belgoprocess en eventueel ENGIE. Welke zijn uw volgende stappen in verband met dat beroep?

Tot slot heb ik nog vragen over de staatssteunbeslissing van de Europese Commissie. Ondertussen is het wel duidelijk dat de Europese Commissie de ENGIE-deal heeft goedgekeurd, mits er een aantal aanpassingen worden doorgevoerd, maar het is niet duidelijk welke aanpassingen noodzakelijk worden geacht. In de pers heeft men het over aanpassingen aan de joint venture en de methodiek van de prijsgarantie voor de stroom. Meer details waren nog niet beschikbaar.

Mijnheer de minister, wat zijn de contouren van de goedkeuring? Op welke punten is een bijsturing noodzakelijk? Vergt dat opnieuw onderhandelingen met ENGIE, of zijn die wijzigingen sowieso verworven, gelet op de beslissingen van de Commissie? Kunt u de nodige documenten met betrekking tot de beslissing ter beschikking stellen?

**01.05 Luc Frank (Les Engagés):** Monsieur le ministre, en 2023, le gouvernement a signé un accord avec ENGIE sur la prolongation des deux réacteurs nucléaires. Le gouvernement s'est alors fait aider par des consultants pour l'assister dans les négociations. Ces consultants détiennent dès lors un savoir et des compétences stratégiques pour l'État, au risque de déformer sa capacité d'action.

Monsieur le ministre, quelles ont été les missions de ces consultants au cours des négociations du deal de prolongation? Quel a été le montant total engagé par l'État? Quel Service public fédéral (SPF) ou organisme a-t-il été chargé de payer les factures de ces consultants? Une garantie d'accès à l'information a-t-elle été prise par le précédent gouvernement afin de garantir aux futurs ministres la possibilité d'accès à cette information stratégique?

En tant que ministre de l'Énergie, quelle est votre analyse de la situation? Ne pensez-vous pas qu'il y a un risque de perte d'autonomie stratégique de l'État si des informations cruciales sont détenues par des privés et pas par les organes de l'État, par exemple la CREG, l'Organisme national des déchets radioactifs et des matières fissiles enrichies (ONDRAF) ou le SPF?

Enfin, l'accord de gouvernement prévoit la prolongation des réacteurs nucléaires. Dans ce cadre, comptez-vous à nouveau passer par des

de Doel 4 et Tihange 3. Quelle est la teneur de ce recours? Dans le pire des cas, quelles en seraient les conséquences? L'ONDRAF, Belgoprocess, ENGIE ou vous-même avez-vous déjà eu un contact avec les universités? Quelles seront vos prochaines démarches?

La Commission européenne a validé l'accord avec ENGIE, moyennant toutefois certaines modifications. Quels sont les contours de la validation européenne? Quels points doivent être ajustés? Cela nécessite-t-il de nouvelles négociations avec ENGIE? Pouvez-vous nous fournir les documents relatifs à cette décision?

**01.05 Luc Frank (Les Engagés):** In 2023, tijdens de onderhandelingen met ENGIE over de verlenging van de levensduur van de twee kernreactors, werd de regering bijgestaan door consultants, die daardoor kennis en vaardigheden in huis hebben die voor de Staat van strategisch belang zijn.

Welke opdrachten werden er aan die consultants toevertrouwd? Door welke FOD of instantie werden ze betaald en hoeveel? Werd er een garantie in verband met de toegang tot de informatie ingebouwd? Loopt de Staat niet het risico zijn strategische autonomie te verliezen als de privésector cruciale informatie in handen heeft in plaats van de FOD, de CREG of NIRAS? Bent u van plan om voor de verlenging die in het regeerakkoord opgenomen is ook consultants in te

consultants? Quel groupe de travail allez-vous mettre sur pied?

schakelen? Zult u een werkgroep oprichten?

**01.06 Christophe Bombled (MR):** Monsieur le président, je souhaiterais participer au débat d'actualité. J'ai une question à poser à M. le ministre.

Monsieur le ministre, depuis votre entrée en fonction, la Belgique a opéré un tournant majeur en matière de politique énergétique, notamment en rejoignant pleinement l'Alliance du nucléaire le 18 février dernier. Cet engagement marque une rupture avec le passé et affirme notre volonté de faire du nucléaire un pilier essentiel de notre mix énergétique.

Vous avez clairement affiché votre ambition: garantir une production d'électricité massive, pilotable et abordable, sans recourir aux énergies fossiles, tout en renforçant la souveraineté énergétique du pays. Dans cette optique, le gouvernement prévoit de s'impliquer activement dans plusieurs axes stratégiques, allant du développement d'infrastructures nucléaires à l'accès aux financements européens, en passant par la formation des compétences et le renforcement des collaborations industrielles et scientifiques.

Monsieur le ministre, pourriez-vous préciser quelles sont les prochaines étapes concrètes que vous entendez mettre en œuvre pour prolonger et renforcer la capacité nucléaire en Belgique? Plus précisément, comment envisagez-vous de traduire cet engagement au sein de l'Alliance du nucléaire en actions tangibles pour assurer la pérennité et le développement du secteur nucléaire dans notre pays?

**01.06 Christophe Bombled (MR):** Sinds uw aantreden is België een volwaardig lid van de Nucleaire Alliantie. Uit deze ommezwaai blijkt ons streven om van kernenergie een essentiële pijler van onze energiemix te maken. U wil een massale, regelbare en betaalbare elektriciteitsproductie waarborgen en zo onze energiesoevereiniteit versterken zonder gebruik te maken van fossiele brandstoffen. U zet in op de ontwikkeling van nucleaire infrastructuur, toegang tot Europese financiering, opleiding en de versterking van de industriële en wetenschappelijke samenwerking.

Wat zijn de volgende stappen voor de verlenging en de versterking van de nucleaire capaciteit in België? Hoe zult u ons nieuwe engagement binnen de Nucleaire Alliantie vormgeven om het voortbestaan en de ontwikkeling van de nucleaire sector in België te verzekeren?

De **voorzitter**: Zijn er nog collega's die wensen aan te sluiten bij het actualiteitsdebat? (Nee) Dan geef ik het woord aan de minister.

**01.07 Mathieu Bihet, ministre:** Monsieur le président, chers collègues, pour moi, c'est une première avec les rôles inversés. Ayant moi-même participé à ces salves de questions il n'y a pas longtemps, je suis heureux de venir répondre à vos nombreuses questions.

**01.07 Minister Mathieu Bihet:** We hebben uw vragen per thema gegroepeerd zodat we u een globaal antwoord kunnen verstrekken.

Les différentes questions ont été regroupées. Je vais essayer d'isoler chacune de vos sous-questions au sein de thèmes pour répondre de manière globale à vos différentes interrogations.

Met betrekking tot de geplande sluiting van de kerncentrale Doel 1 wens ik in de eerste plaats te verduidelijken dat de minister van Energie geen bevoegdheid heeft met betrekking tot het FANC. Het FANC valt onder de bevoegdheid van de minister van Veiligheid en Binnenlandse Zaken.

Je ne suis pas compétent pour l'AFCN, qui relève du ministre de l'Intérieur.

Ik kom nu tot de vraag over de eventuele gesprekken met de exploitant. Mijn eerste opdracht is om de nodige stappen te zetten om de reeds afgesloten overeenkomst met ENGIE Electrabel voor de levensduurverlenging met 10 jaar van Doel 4 en Tihange 3 uit te voeren.

Ma première mission consiste à prendre les mesures nécessaires pour mettre en œuvre l'accord sur la prolongation de la durée de vie de Doel 4 et de Tihange 3.

Le gouvernement a fixé un calendrier pour une éventuelle nouvelle prolongation du parc nucléaire, comme l'ont évoqué plusieurs collègues. La première étape consiste en la mission confiée à l'Agence

De regering heeft een tijdpad vastgesteld voor een eventuele nieuwe verlenging van de levensduur van de kerncentrales. De eerste stap

fédérale de contrôle nucléaire (AFCN) par mon collègue Bernard Quintin, qui vise à remettre, en tant qu'organisme indépendant, d'ici le 31 mars prochain, un rapport comparant les différentes exigences de sécurité imposées aux installations nucléaires en Belgique à celles de pays dotés d'une technologie comparable. Ce rapport déterminera le contexte dans lequel se dérouleront les discussions avec l'exploitant.

J'en viens à l'approbation de l'aide d'État par la Commission européenne.

De goedkeuring door de Europese Commissie hield een aantal aanpassingen in van de akkoorden met betrekking tot de Phoenixdeal. Over die wijzigingen wordt nog onderhandeld. Het betreft bovendien ook gevoelige commerciële informatie, waaronder ook een lopende selectieprocedure voor de energy management serviceprovider die de geproduceerde volumes van de LTO zal vermarkten. Daarom kan ik nu niet verder op deze vraag ingaan.

De publicatie van de beslissing over de staatssteun valt onder de bevoegdheid van de Europese Commissie. Dat betekent dat ik de beslissing momenteel niet kan delen.

Je le répète pour les collègues francophones: à ce stade, je ne peux pas communiquer cette décision, singulièrement dans cette phase de discussion avec ENGIE.

Ik kom tot de wijziging van de wet van 31 januari 2003.

Monsieur Lejeune, vous m'interrogez à ce sujet. En ce qui concerne les implications juridiques de l'adaptation de la loi du 31 janvier 2003 – adaptation à laquelle je tiens particulièrement –, je confirme que cette question devra avoir reçu une réponse claire au moment où il vous appartiendra à vous, législateur, d'adapter cette loi. L'accord de gouvernement prévoit spécifiquement un passage clair sur l'adaptation de cette loi.

Ces questions ont déjà été largement soulevées au sein de cette commission. Vous nous demandez l'avis de la DG Énergie qui a rendu un premier avis dans le cadre de cet examen en commission et nous avons déjà reçu des indications quant aux implications en jeu. Cependant, à ce stade, je ne peux anticiper le débat que vous aurez sur la question. L'attention du gouvernement est totalement focalisée sur la conclusion du deal avec ENGIE.

Dan kom ik tot de vraag over de kosten voor de moderniseringswerken aan de LTO-reactors Doel 4 en Tihange 3. De rapportering over de investeringen door de exploitant gebeurt in het liaisoncomité tussen Electrabel en de Belgische overheid. Het liaisoncomité werd opgericht in het kader van het akkoord, met het oog op de uitwisseling van informatie. Daarin werd bevestigd dat de inschatting van de kostprijs van 1,6 miljard tot 2 miljard euro voor de werken aan de beide centrales nog steeds actueel is.

De rapportering van de investeringen door de operator gebeurt in het

behelst het verslag dat minister Quintin aan het FANC gevraagd heeft tegen 31 maart. De vergelijking van de veiligheidsvereisten die aan de Belgische nucleaire installaties worden opgelegd met die van de landen die over een gelijkwaardige technologie beschikken zal bepalend zijn voor de context van de gesprekken met de exploitant.

La validation par la Commission européenne implique plusieurs modifications des conventions relatives à l'accord Phoenix. Des négociations ont encore lieu à ce sujet et elles concernent des informations commerciales sensibles sur lesquelles je ne peux pas fournir plus de détails.

Il appartient à la Commission européenne de décider de publier ou non la décision sur l'aide d'État.

De juridische implicaties van de aanpassing van de wet van 31 januari 2003 zullen uitgeklaard moeten worden wanneer u als wetgever die aanpassing tot een goed einde zult brengen. In het regeerakkoord staat dat er een dergelijke aanpassing zal worden doorgevoerd. De AD Energie heeft een eerste advies uitgebracht, maar ik kan niet anticiperen op het debat dat u hierover zult voeren. De regering concentreert zich op het sluiten van de deal met ENGIE.

L'exploitant rend compte des coûts des travaux de modernisation des réacteurs LTO Doel 4 et Tihange 3 au sein du comité de liaison entre Electrabel et l'État belge. L'estimation de 1,6 à 2 milliards d'euros est toujours actuelle. Les études et les travaux préparatoires sont financés par Electrabel et l'État belge par le biais d'un préfinancement proportionnel. Chacune des deux parties

verbindingscomité tussen Electrabel en de Belgische regering. De studies en de nodige voorbereidende werken worden in afwachting van de sluiting gefinancierd door Electrabel en de Belgische Staat, via een systeem van evenredige prefinanciering. In het kader daarvan betalen Electrabel en de Belgische Staat elk reeds ongeveer 100 miljoen euro.

De kosten van de noodzakelijke werken die verder dienen plaats te vinden na sluiting, worden gedragen door de gezamenlijke vennootschap BE-NUC. Bij BE-NUC zal de door de Belgische overheid aangewezen CFO en bestuurder samen met BE-WATT, namens de regering controle uitoefenen op de uitgaven.

De heer Ravyts had een vraag over het ad-interimkarakter van de benoeming van het directiecomité. Deze regering moest op zeer korte termijn de draad oppikken in de eindspurt van de Phoenixdeal. In dit dossier zag ik me geconfronteerd met de preselectie van de kandidaten voor het directiecomité van Hedera, waaruit geen enkel trio van kandidaten voortkwam dat voldeed aan de taal- en gendervereisten. Overeenkomstig de wet kan ik dan niemand benoemen. Daarmee zou er geen Hedera zijn die rechtsgeldig tot de akkoorden kan toetreden en zou er geen uitbetaling zijn. Kortom, er zou geen verlenging van de kerncentrales zijn geweest.

Ik zie mij dus genoodzaakt om, met het oog op de continuïteit van de openbare dienst, terug te vallen op een ad-interimoplossing in de vorm van de aanstelling van twee van de drie directeuren voor de duur van een jaar. Op die manier is Hedera functioneel en kan de verlenging van de kernreactor doorgaan. De kandidaten, benoemd door de regering, werden geselecteerd op basis van hun kwaliteiten die in de selectieprocedure naar voren kwamen, hun beschikbaarheid, hun kennis van de deal met ENGIE en de uitdagingen.

À ce stade, il n'y avait pas, dans la *shortlist* établie par les prestataires extérieurs, de possibilité de désigner un comité de direction valablement composé, eu égard aux différentes conditions fixées par la loi. Pour rendre le deal et donc Hedera opérationnels, nous avons choisi cette voie de l'*ad interim*.

Om op uw tweede vraag te antwoorden, er komt een evaluatie van de manier van werken van de nucleaire instellingen en van de manier waarop ze dienen samen te werken, met respect voor ieders rol en verantwoordelijkheden. De hertekening van het landschap die het door de vorige regering gesloten akkoord met zich meebrengt, vereist dat impliciet.

J'ai une réponse pour M. Lacroix; celui-ci n'étant pas arrivé, je lui ferai passer le message.

Mijnheer Wollants, u had het over het beroep tegen de LTO bij het Grondwettelijk Hof.

In de twee identieke vorderingen, de ene van de Franstalige universiteiten en de andere van de Nederlandstalige universiteiten, wordt een bezwaar geformuleerd tegen het forfaitaire regime voor de exploitanten van de kerncentrales in België, zoals vervat in de wet van 26 april

a déjà payé environ 100 millions d'euros. Les coûts des travaux qui seront entrepris après la fermeture des réacteurs seront supportés par la société commune BE-NUC. L'État belge contrôlera les dépenses, de concert avec BE-WATT, par le biais du CFO et de l'administrateur au sein de BE-NUC.

Dans la dernière ligne droite de l'accord Phoenix, le nouveau gouvernement a dû reprendre le dossier dans un délai très court. Lors de la présélection des candidats pour le comité de direction d'Hedera, aucun trio de candidats ne répondait aux exigences linguistiques et de genre. Hedera ne pouvait donc pas adhérer valablement aux accords, ce qui signifie que le paiement et, par conséquent, la prolongation de la durée de vie des centrales nucléaires auraient été impossibles. J'ai donc dû recourir à une solution provisoire, à savoir la désignation de deux des trois directeurs pour une durée d'un an. Les candidats ont été choisis sur la base de leurs qualités, leur disponibilité et leurs connaissances.

Met de door externe actoren opgestelde shortlist was het, gelet op de bij wet bepaalde voorwaarden, niet mogelijk om een directiecomité te benoemen. We hebben voor de ad-interimoplossing geopteerd opdat Hedera operationeel zou worden.

La méthodologie des institutions nucléaires et la coopération entre ces institutions seront évaluées en respectant le rôle et les responsabilités de chacune.

Dans leur recours devant la Cour constitutionnelle, les universités francophones et néerlandophones ont formulé une objection au régime forfaitaire découlant de la loi du 26 avril 2024. Elles visent deux piliers de la loi Phoenix, à savoir la

2024, houdende de verzekering van de bevoorradingszekerheid op het gebied van energie en de hervorming van de sector van de nucleaire energie. Die forfaitaire regel is een gevolg van de cap die overeengekomen werd met de kernexploitant met het oog op de verlenging van de levensduur van de kerncentrales Doel 4 en Tihange 3.

Het Grondwettelijk Hof heeft de twee zaken samengevoegd. In essentie richtten zij zich tegen twee pijlers van de Phoenixwet, met name de cap op de aansprakelijkheid van de kernexploitant en de bescherming tegen wetwijzigingen.

Monsieur Frank, concernant votre question sur l'autonomie stratégique, une équipe de consultants a effectivement été engagée par le gouvernement précédent afin d'assister l'État dans les négociations avec ENGIE et de mener à bon terme entre autres la négociation sur le volet aide d'État dont je viens de parler. Jusqu'à présent, ceci s'est fait à travers la Société Fédérale de Participations et d'Investissement (SFPI) à qui les moyens pour cet exercice sont alloués au travers du SPF Finances. C'est par ce chemin que cela passe.

Le montant total engagé par l'État durant les trois années précédentes est d'environ 16,5 millions d'euros TVAC. Pour le budget 2025, un budget est prévu à hauteur d'un million d'euros par mois jusqu'au mois de mars et prorogeable à partir du 31 mars si nous ne devions pas atterrir à un accord pleinement opérationnel pour le 31 mars. Il s'agit des consultants suivants: la banque d'affaires Lazard, les cabinets d'avocats Eubelius et Clifford Chance, l'analyste économique Compass Lexecon, Eiya Consult (pour le marché d'électricité) et Korn Ferry (pour le recrutement de Hedera et BE-NUC). Cette dernière mention concerne la question de M. Ravyts et la liste qui avait été établie pour les candidats.

La ministre précédente a décidé d'impliquer activement la DG Énergie et le SPF Économie dans les travaux du deal, mais seulement à la fin, vers l'été 2024. Depuis cette date, l'administration collecte et consolide toutes les informations fournies par les différents consultants. De plus, comme vous l'avez mentionné, l'administration n'a pleinement pris pied dans le dossier que l'été dernier. Ensemble, nous rassemblons les différents éléments pour la clôture du deal dans les prochains jours. C'est un immense dossier dans lequel je m'efforce de compter sur la bonne collaboration et le soutien de chacun, mais plus particulièrement de la DG Énergie, du SPF Économie et de la CREG.

Monsieur le président, je conclus ici. Je suis désolé pour cette réponse complète, mais je me devais de répondre à toutes les questions.

Le **président**: Puisque vous avez terminé, bien qu'il vous reste 17 minutes de temps de parole, je donne la parole aux collègues pour la réplique.

**01.08 Koen Van den Heuvel** (cd&v): Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord.

Inzake de gesprekken met ENGIE is er een akkoord voor de eerste fase. De gesprekken voor de andere uitdaging zullen echter niet evident zijn. Dat lezen we in de pers. De houding van ENGIE is zeker aarzelend.

limitation de la responsabilité de l'exploitant nucléaire et la protection contre toute modification législative.

De vorige regering had consultants ingehuurd om haar bij te staan in de onderhandelingen met ENGIE. Dat gebeurde via de Federale Participatie- en Investeringsmaatschappij (SFPIM), die daarvoor de middelen kreeg van de FOD Financiën.

De Belgische Staat heeft de afgelopen drie jaar een bedrag van 16,5 miljoen euro vastgelegd. In de begroting 2025 is een maandelijks bedrag van 1 miljoen euro opgenomen voor de eerste drie maanden, en indien nodig kan dat nadien verlengd worden. De consultants zijn de bank Lazard, de advocatenkantoren Eubelius en Clifford Chance, de analist Compass Lexecon, Eiya Consult en Korn Ferry.

Kort voor de zomer van 2024 heeft de vorige minister ook het DG Energie en de FOD Economie bij de werkzaamheden betrokken. Sindsdien consolideert de administratie de door de consultants verstrekte informatie en verzamelt ze alle gegevens om de deal eerstdaags te kunnen closen. Gelet op de omvang van het dossier ben ik blij dat ik op hen allemaal kan rekenen, maar in het bijzonder op het DG Energie, de FOD Economie en de CREG.

**01.08 Koen Van den Heuvel** (cd&v): L'attitude d'ENGIE est hésitante en ce qui concerne la deuxième phase. Le ministre devra se montrer particulièrement assertif.

Mijnheer de minister, ik wens u voor de komende maanden heel veel daadkracht om de gesprekken op een goede manier te voeren. Veel succes.

**01.09 Mathieu Bihet**, ministre: Monsieur le président, je me rends compte, honte à moi, que j'ai oublié mon ancien collègue, Christophe Bombled, dans mes réponses. Si cela ne vous dérange pas et que c'est acceptable d'un point de vue procédural, je vais répondre à ses questions, notamment sur la prolongation du calendrier.

Monsieur Bombled, dans un premier temps, notre attention est pleinement consacrée à la conclusion du deal pour Doel 4-Tihange 3. Il faudra préalablement le rapport AFCN, qu'on attend pour le 31 mars, mais également, comme le collègue Lejeune l'a dit tout à l'heure, une modification de la loi. Ou alors, il faudra faire une nouvelle loi *ad hoc* qui concernera les différents *assets* qu'il y a en Belgique en matière de nucléaire.

Vous donner un calendrier précis n'est dès lors pas possible mais parmi les prochaines étapes cruciales et importantes, il y a notamment cette date cardinale du 31 mars, à savoir le rapport AFCN.

Je rappelle à nouveau au collègue Van den Heuvel que l'AFCN est une compétence qui est sous l'égide de Bernard Quintin. Mais, évidemment, on travaille en bonne intelligence avec le collègue Quintin, parce que l'un ne va pas sans l'autre. Le nucléaire ne va pas sans sûreté et nous travaillerons à cela.

Je vous remercie, monsieur le président, et vous prie encore de m'excuser.

**01.10 Kurt Ravyts** (VB): Mijnheer de minister, ik dank u voor het antwoord.

Mijn eerste vraag ging over de beslissing van de Europese Commissie. U verwijst naar de zeer belangrijke *closing* van de ENGIE-deal. Het is natuurlijk een ambetante vraag. U zegt eigenlijk dat ik wel zal merken welke wetswijzigingen zullen voorliggen. Ik zal dat inderdaad opvolgen en gepast reageren. Ik hoop dat u de horde van de *closing* toch definitief kunt nemen, want de klok tikt.

Ik neem ook akte van het feit dat de preselectie voor de aanstelling van de interimkandidaten niet voldeed. Mevrouw Van der Straeten is niet aanwezig, dus ze kan geen banbliksems uitsturen. Ik vermoed dat daaraan een bepaalde politieke visie ten grondslag ligt. Ik ben zeer benieuwd. We kunnen volgende week misschien ingaan op de passage in het regeerakkoord over de rollen en verantwoordelijkheden van NIRAS, CNV, FANC en Hedera. Daar zitten we opnieuw in de context van de *closing* van de deal met ENGIE.

**01.11 Marc Lejeune** (Les Engagés): Monsieur le ministre, je vous remercie pour vos multiples réponses.

Nous avons reçu l'avis de la DG Énergie lors du dépôt de la proposition de loi. Entre-temps, d'autres débats ont eu lieu et d'autres avis ont été émis. Il serait dès lors intéressant que le cabinet et nous-mêmes ayons accès aux données et avis les plus à jour possible pour nous faire une

**01.09** Minister **Mathieu Bihet**: Op de vraag van de heer Bombled over het tijdpad kan ik antwoorden dat we vastbesloten zijn de overeenkomst inzake Doel 4 en Tihange 3 tot een goed einde te brengen. De volgende cruciale stappen zijn het verslag van het FANC, dat we op 31 maart zouden moeten ontvangen, en de goedkeuring van een *ad-hocwet* of een wetswijziging.

Ik werk nauw samen met minister Quintin, die voor het FANC bevoegd is.

**01.10** **Kurt Ravyts** (VB): Espérons que vous pourrez passer définitivement l'obstacle du *closing*, car le temps nous est compté. Les présélections qui ont précédé la désignation des candidats ad interim n'ont pas été concluantes, probablement en raison d'une certaine vision politique du dossier.

**01.11** **Marc Lejeune** (Les Engagés): We hebben het advies van de AD Energie ontvangen op het moment waarop we het wetsvoorstel ingediend hebben. Ondertussen werden er andere adviezen verstrekt.

opinion car nous ne savons pas trop si la modification aura un impact sur l'accord.

**01.12 Bert Wollants (N-VA):** Dank u wel, mijnheer de minister, voor het antwoord.

Dat geeft vooral aan dat er nog werk op de plank ligt, dat we nog maar aan het begin van het hele traject staan en dat de uitdagingen natuurlijk niet minder groot worden. Hoe meer tijd er verstrijkt, hoe moeilijker het immers zal worden om ENGIE van het idee af te brengen alles te sluiten.

Ik heb de indruk dat nog veel zaken aan het Parlement zullen worden voorgelegd. Ik vind het enigszins jammer dat bepaalde informatie niet ter beschikking kan worden gesteld. Als ex-lid weet u dat deze commissie de vinger aan de pols wil houden en alles in het werk stelt om mee te denken en te analyseren. Dat zullen we dan ook via toekomstige vragen blijven doen.

**01.13 Luc Frank (Les Engagés):** Tout d'abord, un grand merci pour vos réponses, monsieur le ministre.

Dans ma vie antérieure, pendant plus ou moins 25 ans, j'étais surtout municipaliste. Quand j'entends parler d'un budget de 20 millions d'euros, je me dis que ce n'est pas rien pour des consultants. Bien que je puisse comprendre les honoraires de certains spécialistes, je m'interroge néanmoins quant à cette prise de décision. Des organes étatiques tels que la CREG ou l'ONDRAF peuvent en effet nous conseiller et sont même payés à cet effet pour leur expertise. Donc, d'une certaine manière, nous avons payé deux fois la facture. Bref, je m'interroge sur le recours à de la consultance, alors que nous disposons déjà d'administrations et d'organes qui sont là dans ce but.

Ensuite, comme vous l'avez évoqué dans votre réponse, c'est dans les mains de l'État et du public que de telles décisions et cette expertise doivent reposer. Il importe donc d'opérer un transfert de compétences, d'une certaine façon, pour que ces organes prennent connaissance du dossier dans son intégralité ainsi que de sa technicité. À l'avenir, il importe aussi que les gouvernements suivants soutiennent surtout les organes qui sont payés à cet effet.

**01.14 Christophe Bombled (MR):** Monsieur le ministre, je vous remercie pour vos réponses.

Je comprends qu'il ne soit pas facile à ce stade de donner un calendrier précis. En effet, le rapport de l'AFCN est attendu pour le 31 mars et, en outre, la loi de 2003 sera bientôt adaptée par une proposition de loi que vous connaissez particulièrement bien. Mais nous allons dans la bonne direction et c'est important.

*Het incident is gesloten.  
L'incident est clos.*

**02 Vraag van Sam Van Rooy aan Mathieu Bihet (Energie) over "Het groeiende risico op cyberaanvallen door de snelle toename van het aantal batterijen" (56002340C)**

We zouden toegang tot de meest recente gegevens en adviezen moeten krijgen om de impact ervan op het akkoord te evalueren.

**01.12 Bert Wollants (N-VA):** Nous ne nous situons hélas qu'au début de la trajectoire. Plus le temps s'écoule, plus il sera difficile de dissuader ENGIE de tout fermer. Il est regrettable que vous ne puissiez mettre certaines informations à la disposition de la commission. Par conséquent, nous continuerons à suivre ce dossier par le biais de questions.

**01.13 Luc Frank (Les Engagés):** Een budget van 20 miljoen euro voor consultants doet vragen rijzen, vermits de CREG en NIRAS al betaald worden om ons te adviseren. De expertise moet in handen blijven van de Staat, de publieke sector. Toekomstige regeringen moeten vooral de organen ondersteunen die voor hun expertise betaald worden.

**01.14 Christophe Bombled (MR):** Ik begrijp dat het in deze fase niet gemakkelijk is om een tijdspad mee te geven, aangezien het verslag van het FANC tegen 31 maart verwacht en de wet van 2003 binnenkort gewijzigd wordt. We zijn op de goede weg.

**02 Question de Sam Van Rooy à Mathieu Bihet (Énergie) sur "Le risque croissant de cyberattaques induit par la forte augmentation du nombre de batteries" (56002340C)**

**02.01 Sam Van Rooy (VB):** Mijnheer de minister, de snelle toename van het aantal batterijen, zoals thuisbatterijen, batterijparken en elektrische wagens, maakt ons elektriciteitsnet kwetsbaarder voor cyberaanvallen. Door de razendsnelle en naar mijn mening roekeloze elektrificatie wordt het opslaan van energie steeds belangrijker. Daardoor zal het aantal zogenaamd slimme batterijen, die ook met het internet verbonden zijn, de komende jaren alleen maar toenemen. Niet alleen betekent dat een aanslag op het milieu als we denken aan al de grondstoffen die daarvoor moeten worden ontgonnen, ook worden we daarvoor kwetsbaarder voor hackers die al dan niet werken in opdracht van buitenlandse mogendheden of terroristen.

De wereldwijde batterijmarkt wordt vandaag, nota bene met hulp van de Europese Unie, gedomineerd door Chinese fabrikanten. Door grote batterijen op afstand bijvoorbeeld de opdracht te geven te laden op het moment dat het elektriciteitsnet al aan de maximumstroomvraag zit, zou dat tot een algemene stroomuitval kunnen leiden.

Peter Palensky, hoogleraar *smart grids* aan de Technische Universiteit Delft, zegt: "Een verstoring via een batterij of grote groep zonnepanelen kan een kettingreactie veroorzaken. De kwetsbaarheid zit vooral in hoe je de batterij inpast in het energiesysteem en de veiligheidsmaatregelen die je al dan niet neemt. Een hackersaanval zou nu alleen nog lokaal impact kunnen hebben, maar over vijf of tien jaar kan die impact regionaal of zelfs landelijk zijn." Dat is een zorgwekkend citaat.

Mijnheer de minister, hoe reageert u daarop? Hoe wapent België zich daartegen?

**02.02 Minister Mathieu Bihet:** Mijnheer Van Rooy, mijn administratie heeft de opdracht om proactief de impact van nieuwe technologieën op het net te analyseren en eventuele risico's in kaart te brengen. Verschillende cyberwetgevende initiatieven versterken de veiligheid van de onderdelen van het energiesysteem en helpen zo de dreiging en het risico op incidenten te beperken.

Naast de verschillende wetgevende kaders om de beveiliging te verbeteren, zijn er echter ook verschillende maatregelen die de stabiliteit van het energienet beschermen tegen onverwachte incidenten. Die maatregelen zorgen ervoor dat de impact van de incidenten beperkt blijft en dat de gebruikers van het net in de meeste gevallen geen enkele impact zullen voelen, bijvoorbeeld bij een cyberaanval op een van de energieoperators.

De thematiek wordt dus nauwlettend opgevolgd door mijn administratie, alsook de te nemen beveiligingsmaatregelen om de energiebeveiligingszekerheid van België te garanderen en zo een robuuste, duurzame en veilige energietoekomst op te bouwen.

**02.03 Sam Van Rooy (VB):** Mijnheer de minister, ik dank u voor uw summier antwoord. Ik weet niet of wat u te berde brengt, mij volledig geruststelt, temeer omdat uit het recente verleden is gebleken dat de

**02.01 Sam Van Rooy (VB):** L'augmentation du nombre de batteries n'entraîne pas que des problèmes environnementaux: la hausse du nombre de batteries intelligentes, connectées à internet, accroît en outre la vulnérabilité du réseau électrique aux cyberattaques, a fortiori en raison de la domination des fabricants chinois. Des pirates pourraient provoquer des coupures de courant par le biais de batteries. Le professeur Peter Palensky met en garde contre le fait que si les attaques restent locales à l'heure actuelle, elles pourraient atteindre l'échelle régionale voire nationale d'ici cinq à dix ans. Comment la Belgique se prémunit-elle contre cette menace?

**02.02 Mathieu Bihet, ministre:** Mon administration analyse de manière proactive l'effet des nouvelles technologies sur le réseau énergétique et elle identifie les risques. Diverses initiatives législatives en matière cyber renforcent la sécurité du système énergétique et limitent ainsi la menace et le risque d'incidents. Par ailleurs, différentes mesures protègent la stabilité du réseau, afin que les consommateurs ne ressentent aucun effet dans la plupart des cas, même en cas de cyberattaque visant un opérateur énergétique. Cette thématique est suivie de près afin de garantir la sécurité d'approvisionnement énergétique de la Belgique et de développer un avenir énergétique robuste, durable et sûr.

**02.03 Sam Van Rooy (VB):** Je ne sais pas si cette réponse concise me rassure suffisamment. Les pou-

lokale en bovenlokale overheden wel degelijk te maken krijgt met hackersaanvallen. Ik denk bijvoorbeeld aan de cyberaanval in Antwerpen, waartegen de stad blijkbaar niet genoeg beveiligd was. Daarom stel ik deze vraag. We moeten inderdaad anticiperen op de toenemende dreiging via hoogtechnologische middelen en de toenemende kwetsbaarheid die we zelf in de hand werken door alles zo dwangmatig en volgens mij overdreven snel te elektrificeren en dus doorgaans ook te verbinden met het internet.

Ik zal dat verder blijven opvolgen en hoop dat we niet, net zoals in Antwerpen, eerst moeten voelen en een grote aanval moeten meemaken alvorens er, zoals dat vaak gaat in dit land, actie wordt ondernomen.

*Het incident is gesloten.*

*L'incident est clos.*

### 03 Questions jointes de

- François De Smet à Mathieu Bihet (Énergie) sur "L'avenir de l'île énergétique" (56002478C)
- Kurt Ravyts à Mathieu Bihet (Énergie) sur "La répercussion des investissements dans le réseau destinés à adapter le réseau électrique" (56003165C)
- Kurt Ravyts à Mathieu Bihet (Énergie) sur "La politique compensatoire pour les entreprises impactées par le projet Ventilus" (56003201C)
- Marc Lejeune à Mathieu Bihet (Énergie) sur "L'île énergétique Princesse Elisabeth" (56003272C)
- Bert Wollants à Mathieu Bihet (Énergie) sur "L'île énergétique" (56003355C)

### 03 Samengevoegde vragen van

- François De Smet aan Mathieu Bihet (Energie) over "De toekomst van het energie-eiland" (56002478C)
- Kurt Ravyts aan Mathieu Bihet (Energie) over "De doorrekening van de netinvesteringen voor de aanpassing van het elektriciteitsnet" (56003165C)
- Kurt Ravyts aan Mathieu Bihet (Energie) over "Het compensatiebeleid voor ondernemingen die een impact ondervinden van het Ventilusproject" (56003201C)
- Marc Lejeune aan Mathieu Bihet (Energie) over "Het Prinses Elisabethenergie-eiland" (56003272C)
- Bert Wollants aan Mathieu Bihet (Energie) over "Het energie-eiland" (56003355C)

De **voorzitter**: De heer De Smet is niet aanwezig. Het woord is aan de heer Ravyts.

**03.01 Kurt Ravyts (VB)**: Mijnheer de voorzitter, mijn vraag heeft niet expliciet, maar wel onrechtstreeks betrekking op het Prinses Elisabethenergie-eiland.

Netbeheerder Elia heeft een persconferentie gegeven over het Ventilusproject, waarvan een nieuwe fase werd aangevat in West-Vlaanderen. Elia heeft eind vorige maand het project-MER ingediend bij de Vlaamse regering en wil het finale MER en de omgevingsvergunningsaanvraag nog voor de zomer indienen.

Aan Ventilus en Boucle du Hainaut is een kostenplaatje verbonden. Volgens de verouderde raming, die drie jaar geleden werd gemaakt, zouden beide projecten samen 1,6 miljard euro kosten, ook al gaat het om wisselstroom; Elia heeft dat zelf toegegeven. Er is ook in een uitgebreid compensatiebeleid voorzien, onder meer voor waardeverlies van woningen. Zelf zou ik daar ook nog de bedrijven aan willen toevoegen. Ook dat kostenplaatje mag de netbeheerder volgens het huidige systeem doorrekenen in de nettarieven.

Het regeerakkoord stipuleert dat er voor Ventilus en Boucle du Hainaut in samenwerking met de gewesten voldoende aansluitcapaciteit zal worden gefaciliteerd om de offshore energie tot bij de bevolking en on-

voirs publics ont déjà été confrontés à des piratages par le passé. Nous devons anticiper la menace grandissante et la vulnérabilité croissante que nous favorisons nous-mêmes en électrifiant à un rythme effréné et en connectant de surcroît tout à internet. J'espère qu'il ne faudra pas attendre qu'une catastrophe se produise, comme à Anvers, pour prendre des mesures.

**03.01 Kurt Ravyts (VB)**: L'accord de gouvernement prévoit qu'une capacité de connexion suffisante sera facilitée pour Ventilus et Boucle du Hainaut en collaboration avec les régions. Selon l'estimation dépassée d'il y a trois ans, les deux projets représenteraient un coût total de 1,6 milliard d'euros. Le délai pour la construction des parcs éoliens sera porté à cinq ans.

Pourquoi? Comment comptez-vous remédier au problème des coûts de réseau croissants qui sont intégrés dans la facture d'énergie?

Êtes-vous disposé à plaider auprès d'Elia pour une politique compensatoire en faveur des entreprises qui sont impactées par le projet Ventilus?

dernemingen te krijgen. Het is ook belangrijk – het is veel mensen misschien ontgaan – dat de termijn voor de bouw van de windparken wordt opgetrokken naar vijf jaar. Er zal dan ook worden geanalyseerd of bepaalde parameters de kosten hebben verhoogd ten aanzien van de buurlanden.

Mijnheer de minister, hoe legt u die passage over de verlenging van de termijn naar vijf jaar uit? De belangrijkste politieke vraag is natuurlijk hoe u de problematiek van de stijgende netwerkkosten die in de energiefactuur verrekend worden, zult remediëren in het licht van de grote netwerkinvesteringen van Elia. Ik geef hierbij de projecten Ventilus en Boucle du Hainaut als voorbeeld.

Dan kom ik tot mijn tweede vraag. In het Ventilusproject is in een compensatiebeleid voor particulieren voorzien, maar niet voor ondernemingen die daardoor geïmpacteerd zijn. Daarover zou u als MR-minister toch bezorgd moeten zijn? De kamer van koophandel uit mijn provincie heeft Elia eind februari nogmaals opgeroepen om een correct en billijk compensatiebeleid voor de ondernemingen uit te werken. Dat is belangrijk, gelet op de beperkingen van de uitbreidingsmogelijkheden, de waardevermindering van de bedrijfsgronden en de verstoringen van de dagelijkse bedrijfsvoering.

Bent u bereid om bij Elia aan te dringen om een compensatiebeleid uit te werken voor ondernemingen die impact ondervinden van het Ventilusproject?

**03.02 Marc Lejeune** (Les Engagés): Monsieur le ministre, vous héritez du dossier de l'île énergétique au moment même où il est impératif de faire un choix décisif quant à son avenir.

Nous avons eu l'occasion à plusieurs reprises d'entendre la CREG, Elia et récemment Febeliec. Ces auditions ont révélé plusieurs problèmes de fonctionnement dans la gouvernance énergétique belge et n'ont pas encore permis de faire la clarté totale sur les causes d'une si grande augmentation du coût de construction de l'île, qui est quand même passé de 2,2 milliards à 3,6 milliards, et finalement à plus de 8 milliards – ce qui représentera un coût de 1 500 euros à charge de chaque ménage belge.

C'est pour cette raison que nous attendons tous avec impatience le dossier d'analyse complet de la CREG ainsi que l'historique du montage du dossier, qui éclairciront certainement certaines zones d'ombre. Nous n'avons d'ailleurs toujours pas eu accès à l'étude coût-bénéfice initiale ni à l'analyse des différents scénarios réalisée au départ.

Dans l'intérêt des générations futures, de la bonne gouvernance et certainement des consommateurs, ne serait-il pas pertinent d'enquêter sur le processus qui a conduit au choix d'une île énergétique plutôt qu'une autre solution en comparant les coûts, les bénéfices et les opportunités techniques?

Les travaux parlementaires à ce propos ne sont pas finis mais je pense qu'en tant que ministre, vous avez ici l'opportunité d'obtenir et de transmettre des informations pertinentes qui intéresseront certainement la commission.

**03.02 Marc Lejeune** (Les Engagés): U erft het dossier van het energie-eiland net nu er knopen doorgehakt moeten worden over de toekomst van het eiland. De hoorzittingen met de stakeholders hebben ernstige tekortkomingen aan het licht gebracht, maar het blijft onduidelijk waarom de bouwkosten de pan uit rijzen. Wij wachten op de volledige analyse van de CREG en de historiek van het dossier. We moeten onderzoeken hoe het komt dat het energie-eiland boven andere oplossingen gekozen werd. De parlementaire werkzaamheden zijn wat dat betreft nog aan de gang, maar u moet ons de relevante informatie bezorgen.

Hoe staat het met het project van het energie-eiland? Heeft het vertraging opgelopen? Kunnen we de Europese subsidie van 100 miljoen euro verliezen, die gekoppeld is aan de voorwaarde dat het eiland tegen 31 augustus 2026 opgeleverd wordt? Heeft Elia nog andere financieringsopties? Werden er alternatieve versies van het ei-

Parallèlement à la demande de l'historique du dossier, le gouvernement a annoncé vouloir prendre une décision avant la fin mars.

land op tafel gelegd om een explosieve kostenstijging te voorkomen?

Monsieur le ministre, où en est actuellement le projet de l'île énergétique? Le dossier a-t-il du retard? Ne risque-t-on pas de perdre le subside européen de 100 millions qui impose une échéance au 31 août 2026 pour sa construction? Où en est-on dans le parcours administratif du dossier? Existe-t-il des pistes de financement supplémentaires et quelles en sont les conditions?

Différentes versions de l'île ont-elles été présentées et ont-elles pu orienter vos choix parmi les diverses alternatives, afin d'encadrer le coût de l'île énergétique et éviter un dérapage budgétaire?

**03.03 Bert Wollants (N-VA):** Mijnheer de minister, de verschillende hoorzittingen met Elia en de CREG hebben uitgewezen dat er werk aan de winkel is om tot een betaalbare aansluiting van de offshore windparken te komen. Wat evenwel zorgen baart, is dat Elia verschillende wijzigingen liet uitvoeren aan het project die de kosten verder hebben verhoogd. Zo is er plots sprake van een verbinding in HVDC van 2 gigawatt in plaats van de afgesproken 1,4 gigawatt.

Die wijziging komt niet voor in het federaal ontwikkelingsplan en evenmin in het ministerieel besluit *grid design*. Het is een raadsel wie dan wel de goedkeuring heeft gegeven voor die, volgens de CREG, relatief dure aanpassingen. De vraag is dan ook waarom we zouden moeten aanvaarden dat die kosten worden doorgerekend als niemand ze heeft goedgekeurd. Tegelijkertijd tikt de klok om de nodige beslissingen te nemen.

Welke tijdlijn volgt u om tot een beslissing te komen over het eiland en in het bijzonder de HVDC-verbinding?

Op welke manier heeft de vorige regering of uw voorganger goedkeuring gegeven aan de wijzigingen aan het concept van het eiland? Bent u van mening dat de extra kosten aanvaardbaar zijn in de tarieven? Dat is de vraag van vele miljoenen, natuurlijk.

Er ligt een oplossingspiste op tafel om een beperktere hoeveelheid offshore wind op dit moment aan te sluiten door het eiland helemaal in wisselstroom te houden en de Nautilusverbinding via een *point-to-point* connectie te voorzien. Hoe evalueert u die piste en welke stappen neemt u op dat vlak?

**03.04 Minister Mathieu Bihet:** Geachte leden, ik wil eerst verduidelijken dat het energie-eiland geen energiebron is, zoals kernenergie of offshore windenergie. Het is een platform dat fungeert als energiehub en dat het mogelijk maakt om verschillende energiebronnen te verbinden en te transporteren in verschillende richtingen en in verschillende vormen.

Vous, les habitués de la commission de l'Énergie, connaissez maintenant la différence entre le courant alternatif et le courant continu.

Le gouvernement précédent a approuvé les changements apportés au

**03.03 Bert Wollants (N-VA):** Il faudra encore fournir de nombreux efforts pour que la connexion des parcs éoliens en mer puisse être réalisée à un coût abordable. Les diverses adaptations qu'Elia a fait apporter au projet ont encore renchéri ce dernier. Il est soudain question d'une connexion en courant continu à haute tension qui passerait de 1,4 GW, la tension qui avait été convenue, à 2 GW. Cette modification n'apparaît pourtant ni dans le plan de développement fédéral, ni dans l'arrêté ministériel relatif au *grid design*.

Qui a approuvé ces adaptations relativement onéreuses? L'incidence des coûts supplémentaires sur les tarifs est-elle acceptable? Dans quel délai prévoyez-vous une décision? Comment évaluez-vous la solution actuellement proposée, qui consisterait à ne connecter pour l'instant qu'une quantité limitée d'énergie éolienne en mer, notamment en maintenant une infrastructure entièrement en courant alternatif sur l'île?

**03.04 Mathieu Bihet, ministre:** L'île énergétique n'est pas une source d'énergie, mais une plateforme qui fait fonction de hub énergétique permettant de relier différentes sources d'énergie et de transporter l'énergie.

De vorige regering heeft de wijzigingen van het ontwerp van het energie-eiland goedgekeurd via het Federaal Ontwikkelingsplan. Het doel is nog steeds om op

concept de l'île par le biais du Plan fédéral de développement. Certaines questions du collègue Wollants mériteront sans doute d'être creusées par cette noble Assemblée mais, à ce stade-ci, une pièce du puzzle est manquante.

Maintenant, bien sûr, l'intention est de respecter l'accord de gouvernement et l'objectif est toujours de prendre une décision concernant l'île énergétique pour le 31 mars 2025, comme indiqué dans l'accord. Une décision finale devra être prise sur la base d'une évaluation des coûts et avantages socio-économiques et la nécessité de réviser peut-être les ambitions initiales à la lumière des coûts totaux actuels estimés. Je m'appuierai sur tous les audits et recommandations, notamment du régulateur et du gestionnaire de réseau de transport lui-même, et nous explorerons les différentes alternatives. Quatre pistes avaient été présentées par Elia en concertation avec différents interlocuteurs, à savoir la DG Énergie, mon cabinet, la CREG, pour avoir une analyse de ces différentes alternatives.

De regering wil het veld van mogelijkheden zo ruim mogelijk heropenen door alle koolstofarme energiebronnen opnieuw in de energiemix op te nemen, op voorwaarde dat ze de richtlijnen respecteren die we zelf hebben vastgelegd.

Le problème de l'île énergétique fait partie intégrante des coûts de transmission (transport). Les coûts de l'île seront répercutés sur la facture des consommateurs et l'électricité qu'elle transportera, qu'elle soit d'origine nucléaire, hydraulique ou éolienne offshore. Tous ces coûts seront inclus dans le marché de l'électricité et donc payés *in fine* par le consommateur. Monsieur Ravyts, les coûts de Ventilux et de la Boucle du Hainaut – si elle aboutit – seront donc aussi inclus dans le tarif du réseau.

En 2021, un comité consultatif a été mis en place par l'ancien ministre de l'Énergie pour évaluer les compensations accordées par Elia pour l'installation de raccordements électriques. Il comprenait des représentants tels que la CREG, Cavex, Imbex et les Régions, entre autres.

Sur la base de recherches scientifiques menées par la KU Leuven, le conseil consultatif a élaboré une nouvelle politique de rémunération. Je rappelle que celle-ci se fait notamment par Elia sous la supervision de la CREG. Ce n'est pas le ministre ou le gouvernement qui décide d'octroyer ça et là des politiques de compensation pour les investissements et le déploiement de câbles. Je vous invite à interroger la CREG à ce sujet.

Monsieur Ravyts, vous m'avez posé une question sur le coût total des compensations, question qui n'était pas reprise dans votre question initiale. Je vous invite à m'adresser une question écrite à ce sujet. Nous interrogerons Elia pour avoir l'ensemble des chiffres détaillés, par exemple par projet, par Région ou autre. À vous de rédiger cette question dans le sens qui vous paraîtra le plus opportun.

31 maart een beslissing te nemen op basis van de kosten en de sociaal-economische baten. Ik zal mij daarvoor baseren op alle audits en aanbevelingen. In overleg met alle stakeholders zullen we de verschillende mogelijkheden verkennen.

Le gouvernement souhaite réintégrer toutes les sources d'énergie pauvres en carbone dans le mix énergétique, à condition qu'elles soient conformes aux directives.

Het probleem met het energie-eiland zit in de transmissiekosten: ongeacht de herkomst van de elektriciteit, of die met kernenergie, waterkracht dan wel offshore windenergie opgewekt wordt, worden de transmissiekosten in de elektriciteitsmarkt opgenomen en dus uiteindelijk door de consument betaald. Mijnheer Ravyts, de kosten van Ventilux en de Boucle du Hainaut – als die er komt – zullen dus ook in het netwerktarief opgenomen worden.

Het in 2021 opgerichte raadgevend comité heeft een beleid opgesteld inzake de compensatie die door Elia voor de elektriciteitsaansluitingen toegekend wordt. Dat beleid is gestoeld op het onderzoek van de KU Leuven en staat onder toezicht van de CREG. Het is dus niet de regering die de omvang van deze compensaties bepaalt. Ik nodig u dan ook uit de CREG ter zake te bevragen.

Wat de totale kostprijs betreft, mijnheer Ravyts, zou ik u willen vragen mij een schriftelijke vraag te bezorgen zodat we van Elia gedetailleerde cijfers kunnen krijgen per project, per regio enz.

**03.05 Kurt Ravyts (VB):** Mijnheer de minister, ik hoor hier ongeveer hetzelfde als toen ik u onlangs een actuele vraag stelde in plenum. U verwijst naar de tariefbevoegdheid van de CREG om de kosten die Elia wil doorrekenen te beoordelen.

Ik stel u echter een politieke vraag. Mijn vraag is of de federale regering – daar kunt u als beleidsverantwoordelijke wel stappen zetten –: overweegt om de stijgende netinvesteringskosten op de algemene middelen te plaatsen? Ik geef u een voorbeeld. Deze week kreeg ik van mijn energieleverancier de vraag om mijn voorschot aan te passen vanwege de stijgende nettatarieven. Ik weet dat het natuurlijk ook gaat over de Vlaamse nettatarieven, maar er zijn nog steeds transmissiekosten voor de consument. Mijnheer Wollants, die zijn inderdaad misschien wat beperkter, maar ze komen boven op de Vlaamse netkosten. Dat is mijn politieke vraag.

Ik hoop dat u tegen volgende week daarover eens nadenkt, zodat u mij een politiek antwoord kunt geven wanneer u met uw beleidsverklaring komt.

**03.06 Marc Lejeune (Les Engagés):** Monsieur le ministre, merci pour toutes ces réponses. Je suis rassuré par l'attention que vous portez au consommateur, qui finalement payera cette île énergétique. Je sens que cela vous tient bien à cœur.

J'ai aussi entendu votre attention vis-à-vis des différentes pistes qui ont été proposées. Rien n'est encore définitif et le gouvernement envisage toutes les sources d'énergie en même temps. Je pense que c'est essentiel pour arriver une solution qui soit compétitive, pour maintenir nos engagements face au réchauffement climatique, mais aussi pour les consommateurs. Merci pour cette attention, qui était peut-être le mot le plus important aujourd'hui.

**03.07 Bert Wollants (N-VA):** Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord.

We staan voor een bijzonder grote uitdaging met dat energie-eiland en we moeten kijken wat we zullen doen. U wijst er terecht op dat de aanvaarding van de tarieven een bevoegdheid is van de CREG, maar ik maak mij zorgen omdat de CREG het niet durft. De CREG zegt dat de netbeheerder misschien in gevaar zou komen, mocht ze bepaalde kosten zou verwerpen. Daarom verwerpt de CREG die kosten niet. Zo komen we natuurlijk in een situatie terecht waar men om het even wat kan aanrekenen, want de CREG zal het nooit aandurven om de netbeheerder in de problemen te brengen.

De grote vraag blijft wie uiteindelijk die technologische wijzigingen heeft goedgekeurd, die door de CREG blijkbaar klakkeloos worden aanvaard inzake tarieven. Daarover maak ik mij dus wat zorgen.

Tegelijkertijd is er een oplossing. We zouden ervoor kunnen zorgen dat de gelijkstroomverbinding geen deel meer uitmaakt van het project. Dan hoeft de CREG de moeilijke beslissing om kosten te verwerpen niet te nemen, want dan zijn die kosten er gewoonweg niet. Dat is volgens mij toch een piste die u grondig moet bekijken met het oog op de beslissing die u voorziet tegen eind maart.

**03.05 Kurt Ravyts (VB):** Je voudrais poser une question d'ordre politique au ministre: le gouvernement envisage-t-il d'inclure la hausse des coûts des investissements relatifs au réseau dans les moyens généraux? J'espère recevoir une réponse à cette question la semaine prochaine dans votre exposé d'orientation politique.

**03.06 Marc Lejeune (Les Engagés):** Ik dank u omdat u aandacht hebt voor de consumenten die voor het energie-eiland zullen betalen. Niets is definitief en de regering buigt zich tegelijkertijd over alle energiebronnen voor een oplossing die concurrerend is en rekening houdt met onze klimaatverbindingen.

**03.07 Bert Wollants (N-VA):** La CREG n'ose pas prendre la décision difficile de refuser les coûts, afin de ne pas mettre dans le pétrin le gestionnaire de réseau. La solution consiste à retrancher du projet cette liaison à courant continu.

*L'incident est clos.*  
*Het incident is gesloten.*

**04** Question de Roberto D'Amico à Mathieu Bihet (Énergie) sur "La libéralisation du secteur de l'énergie et les multiples contrats" (56002558C)

**04** Vraag van Roberto D'Amico aan Mathieu Bihet (Energie) over "De liberalisering van de energiesector en het grote aanbod aan contracten" (56002558C)

**04.01** **Roberto D'Amico** (PVDA-PTB): Monsieur le ministre, en tant que particulier, vous pouvez choisir parmi des dizaines de contrats d'énergie. C'est le résultat de la libéralisation du secteur entamée il y a plus de 20 ans. La promesse était d'alimenter la concurrence et de fournir des prix bas aux consommateurs. Pixel, Smart Green Flex, Basic Flex pro, Direct, Énergie verte variable et j'en passe; c'est loin d'être simple pour s'y retrouver parmi tous ces contrats et tous ces tarifs. Le journal *De Morgen* a calculé que les offres aux particuliers n'avaient jamais été aussi nombreuses qu'au mois de novembre 2024. Et Testachats confirme également la multiplication de contrats en Wallonie.

Le professeur Steven Van de Walle de la KU Leuven indique que cette augmentation est due à l'augmentation des critères disponibles pour choisir un contrat et il voit cela comme une stratégie délibérée des fournisseurs d'énergie pour rendre tout ça moins transparent. Ce manque de transparence généré par un trop grand nombre de contrats est également confirmé par le directeur de la CREG.

Monsieur le ministre, au lieu de laisser le marché produire une telle jungle d'offres, n'est-ce pas le moment pour le gouvernement d'intervenir? Pourquoi ne fixons-nous pas des prix maximum basés sur ce que coûte réellement la production d'énergie? Enfin, pourquoi ne pas obliger les fournisseurs à proposer un tarif standard avec des prix fixes qui ne peuvent être ajustés qu'une fois par an?

**04.02** **Mathieu Bihet**, ministre: Monsieur D'Amico, merci pour votre question. Les marchés de l'énergie sont largement régulés par le droit européen pour ce qui concerne notamment le gaz et l'électricité. Le gouvernement et la législation belges doivent évidemment s'inscrire dans ce cadre européen.

Le fait d'avoir une concurrence accrue permet aux consommateurs d'avoir plus de choix par rapport à leur situation propre. Un manque de concurrence dû à un manque de fournisseurs ou de propositions d'offres peut vouloir dire un prix moyen plus haut pour les consommateurs. Je suppose que nous partageons l'objectif que les consommateurs aient accès à une énergie le meilleur marché possible. La situation bruxelloise, d'ailleurs, devrait nous interpeller à cet égard.

**04.01** **Roberto D'Amico** (PVDA-PTB): Door de liberalisering van de sector, die twintig jaar geleden ingezet werd, is het aantal energiecontracten waaruit men kan kiezen, fors toegenomen. Er werd in het vooruitzicht gesteld dat de concurrentie daardoor aangewakkerd zou worden en de prijzen zouden dalen. Het is niet eenvoudig om wijs te worden uit al die contracten en tarieven. Volgens *De Morgen* was het aantal mogelijke energiecontracten voor particulieren nooit zo hoog als in november 2024. Testaankoop bevestigt dat ook in Wallonië het aantal contracten sterk in de lift zit.

Volgens KUL-professor Steven Van de Walle is die toename het gevolg van een strategie van de leveranciers om een en ander minder transparant te maken. Dat wordt door de CREG bevestigd.

Moet de regering niet ingrijpen, in plaats van het oerwoud aan aanbiedingen voort te laten woekeren? Waarom wordt er geen maximumprijs vastgesteld op basis van de reële kosten? Waarom verplicht men de leveranciers er niet toe een standaardtarief aan te bieden, met vaste prijzen die één keer per jaar aangepast mogen worden?

**04.02** **Minister Mathieu Bihet**: De gas- en de elektriciteitsmarkt worden grotendeels door het Europese recht geregeld. Dankzij de toegenomen concurrentie hebben de consumenten meer keuze. Omgekeerd kan de gemiddelde prijs door een gebrek aan concurrentie stijgen. We delen de doelstelling om zo goedkoop mogelijke energie te bekomen. Bovendien bevatten de energiefacturen vaak overheids- en toeslagen. Het is vreemd dat de

J'attire également l'attention sur le fait que les factures d'énergie recèlent très souvent des interventions étatiques: réseau, accises, TVA, distribution, transmission. Accuser la libéralisation pour ces prélèvements est assez curieux.

Concernant vos questions, en principe, une telle intervention générale sur les prix ne semble pas compatible avec le droit européen. Le droit européen n'autorise l'intervention sur les prix que dans des cas exceptionnels et uniquement si les conditions édictées par la directive sont strictement remplies.

L'article 11 de la directive 2019/944, tel que modifié par l'article 2, 4° de la directive 2024/1711, fournit actuellement un cadre dont il ressort que les États membres doivent prévoir que le cadre réglementaire national prévoit que tous les clients finaux peuvent demander un contrat de fourniture d'électricité à durée déterminée, à un prix fixe, d'une durée d'au moins un an, avec au moins un fournisseur, et chaque fournisseur ayant plus de 200 000 clients.

Cette disposition doit encore être transposée en droit belge, mais mes services sont occupés à sa préparation et visent à fournir la transposition requise dès que possible.

Enfin, monsieur D'Amico, vous avez lu l'accord de gouvernement avec grande attention. J'attire votre attention sur le fait que cet accord prévoit un sous-chapitre entier pour améliorer la transparence et faciliter la compréhension des consommateurs par rapport à leur contrat d'énergie. Ce sera évidemment une priorité au cours de cette législation.

**04.03 Roberto D'Amico (PVDA-PTB):** Monsieur le ministre, vous parlez de simplification et de transparence mais qu'en est-il de l'obligation d'un tarif standard? Pour comparer des tarifs, il faut comparer des pommes avec des pommes. Si nous avons une multitude de contrats, la comparaison sera très difficile. Tout cela démontre que la baisse des prix ne provient pas d'une multitude de contrats et de la concurrence. Ce dont nous avons besoin aujourd'hui, c'est d'un contrôle des prix en fonction du coût de production.

schuld voor die taken bij de liberalisering gelegd wordt.

Ingrijpen in de prijzen lijkt me onverenigbaar met het Europese recht, waarbij dat alleen toegestaan wordt in uitzonderlijke gevallen en als er aan bepaalde voorwaarden voldaan wordt. Overeenkomstig de richtlijn 2024/1711 moeten de EU-lidstaten het voor de eindklanten mogelijk maken om een elektriciteitscontract voor een bepaalde periode aan een vaste prijs te vragen, en dat voor minstens een jaar bij minstens één leverancier en bij elke leverancier met meer dan 200.000 klanten. De omzetting van die bepaling in Belgisch recht wordt momenteel door mijn diensten voorbereid.

Het regeerakkoord stipuleert dat de transparantie verbeterd moet worden en dat de energiecontracten begrijpelijker moeten worden voor de consumenten. Dat zal tijdens deze regeerperiode een prioriteit zijn.

**04.03 Roberto D'Amico (PVDA-PTB):** U hebt het over vereenvoudiging en transparantie, maar over een verplicht standaardtarief rept u niet met een woord meer. Het wordt moeilijk om tarieven te vergelijken. De veelheid aan contracten en het laten spelen van concurrentie leiden niet tot lagere prijzen. Er is prijsbeheersing nodig, op basis van de productiekosten.

*Het incident is gesloten.  
L'incident est clos.*

#### **05 Samengevoegde vragen van**

**-Steven Coenegrachts aan Mathieu Bihet (Energie) over "De korting op de transmissienettarieven voor industriële grootverbruikers" (56002762C)**

**-Kurt Ravyts aan Mathieu Bihet (Energie) over "De competitiviteit van de energie-intensieve industrie" (56003208C)**

**-Bert Wollants aan Mathieu Bihet (Energie) over "De transmissienettarieven voor grootverbruikers" (56003357C)**

**-Roberto D'Amico aan Mathieu Bihet (Energie) over "De intentieverklaring die de federale regering ondertekende met ArcelorMittal" (56003367C)**

#### **05 Questions jointes de**

**-Steven Coenegrachts à Mathieu Bihet (Énergie) sur "La réduction sur les tarifs du réseau de transport pour les grands consommateurs industriels" (56002762C)**

**-Kurt Ravyts à Mathieu Bihet (Énergie) sur "La compétitivité de l'industrie à forte consommation d'énergie" (56003208C)**

**-Bert Wollants à Mathieu Bihet (Énergie) sur "Les tarifs du réseau de transport pour les gros consommateurs" (56003357C)**

**-Roberto D'Amico à Mathieu Bihet (Énergie) sur "La déclaration d'intention signée par le gouvernement fédéral avec ArcelorMittal" (56003367C)**

**05.01 Steven Coenegrachts** (Open Vld): Mijnheer de minister, het is niet voor de eerste keer dat we het hebben over de transmissienettarieven. Ik denk dat we daarover trouwens ook samen vragen hebben gesteld aan uw voorgangster.

Op 17 december 2024 antwoordde uw voorgangster dat ze een ontwerp van koninklijk besluit had opgesteld waarmee ze in lopende zaken evenwel niet verder kon omdat er in de voorlopige twaalfden geen begrotingslijn was voorzien. Het ontwerp bood de industriële grootverbruikers een oplossing, met name een korting op de transmissienettarieven, zodat hun elektriciteitsfactuur zou verlagen. Die verdubbeling van de tarieven zou afgezwakt worden en op die manier zou de concurrentiepositie van de bedrijven behouden blijven.

Er werd ons toen min of meer gezegd dat dat ontwerp van koninklijk besluit plug-and-play was, dat u het op uw bureau zou aantreffen en daarmee verder zou kunnen. Ik heb daarover een paar weken geleden een resolutie ter stemming voorgelegd, maar uw collega's van de meerderheid waren ervan overtuigd dat u dat extra duwtje in de rug niet nodig had en dat u zelf over voldoende power beschikte om dat door de regering te krijgen. Dat zullen we natuurlijk zien als de begroting wordt voorgesteld aan het Parlement.

Ik neem aan dat u dat ontwerp van koninklijk besluit op uw bureau hebt gevonden. Hoe evalueert u het? Hebt u het laten toetsen door de Raad van State of bent u van plan om dat te doen? Hebt u daarover al informeel overleg gepleegd met de Europese Commissie? U weet immers dat er staatssteunissues zouden kunnen zijn. Heel belangrijk voor de ondernemingen in dit land is te weten wanneer ze meer duidelijkheid mogen verwachten over de modaliteiten van dat koninklijk besluit. Kunt u garanderen dat die steun nog in 2025 zal worden uitgekeerd?

**05.02 Kurt Ravyts** (VB): Mijnheer de minister, ik hoop dat u straks niet antwoordt dat ik het wel zal vaststellen in mei bij de bespreking van de begroting.

Ik heb een vraag over het ontwerp van KB van uw voorgangster met betrekking tot de competitiviteit van de energie-intensieve industrie in dit land, in uitvoering van artikel 12<sup>quinquies</sup> van de elektriciteitswet. Hoe staat u tegenover dat ontwerp van KB en vooral ook tegenover de geschetste modaliteiten? U weet dat er in het hoofd van de minister al een aanvraagprocedure bestond, met een overgangperiode in 2025 en een aanvraagmogelijkheid vanaf november voor de periode vanaf 1 januari, dus retroactief, en ook voor 2026.

Ik weet wel dat er een begrotingslijn moet zijn, maar ik denk dat u vandaag toch wel iets moet kunnen zeggen over de voorbereidende werkzaamheden van mevrouw Van der Straeten en de geschetste modaliteiten, over het advies van de Raad van State en de notificatie bij de Europese Commissie. Dat was immers ook een issue, zoals de heer Coenegrachts al heeft gezegd.

**05.01 Steven Coenegrachts** (Open Vld): Votre prédécesseur avait élaboré un projet d'arrêté royal conformément auquel une réduction sur les tarifs de transmission serait accordée aux gros consommateurs industriels, préservant ainsi la compétitivité des entreprises. Le nouveau ministre pourrait tout simplement exécuter cet arrêté royal.

Quelle est votre évaluation de cet arrêté royal? Une concertation a-t-elle déjà été organisée avec la Commission européenne au sujet d'éventuelles aides d'État non autorisées? Quand les entreprises pourront-elles y voir plus clair?

**05.02 Kurt Ravyts** (VB): Que pensez-vous de l'arrêté royal et des modalités? Qu'est-ce que le gouvernement compte faire de cette facture pour la réduction sur les tarifs du réseau de transport?

We hebben ook een hoorzitting gehad, maar daar hebben we niet heel veel bijgeleerd. De FOD Energie, de CREG en Febeliec hebben er allemaal hun versie gegeven over wat zij opportuun en niet opportuun vonden en de voor- en nadelen van elk systeem, maar ik wil graag een politiek antwoord. Ik wil weten wat deze regering daadwerkelijk gaat doen met die factuur voor de korting op de transmissienettarieven.

**05.03 Bert Wollants (N-VA):** Mijnheer de minister, tijdens het debat bij de installatie van de regering is duidelijk geworden dat de nodige middelen zijn voorzien – 165 miljoen euro op kruissnelheid – om een ingreep te doen op de hoog oplopende transmissienettarieven voor grootverbruikers. Er is echter ook urgentie om dat helemaal rond te krijgen. Bovendien is de vraag op welke manier de Europese Commissie daarover al dan niet nog een oordeel moet vellen in het kader van potentiële staatssteun.

Wat is de huidige stand van zaken van het dossier? Welke aanpak voorziet u in de komende maanden? Welke bedragen zijn er voorzien voor de jaren 2024, 2025, 2026 en 2027? Acht u het nodig om structurele wijzigingen aan te brengen aan het concept zoals dat in Frankrijk werd toegepast – want daarop zijn de cijfers gebaseerd – of denkt u dat die piste de meest betrouwbare zal blijken en dat u daarom best met die piste doorgaat?

**05.04 Roberto D'Amico (PVDA-PTB):** Monsieur le ministre, en 2021, ArcelorMittal a annoncé des investissements dans des usines DRI et des fours électriques en Allemagne, en Espagne, en France et à Gand en Belgique.

À l'époque, l'Europe était le lieu privilégié d'ArcelorMittal pour les investissements dans l'acier vert. En septembre 2021, M. Mittal se rend personnellement à Gand pour signer une lettre d'intention avec les gouvernements fédéral et flamand pour un investissement dans une usine DRI de 2,5 millions de tonnes et deux fours électriques.

Face aux coûts énergétiques trop élevés, à la baisse de la demande en Europe et à la forte concurrence internationale, tous les investissements en Europe sont aujourd'hui mis à l'arrêt. La possibilité qu'ArcelorMittal n'investisse que dans un seul four électrique à Gand est aujourd'hui évoquée.

Le 22 mai 2024, l'ex-premier ministre Alexander De Croo et l'ex-ministre Tinne Van der Straeten signaient une déclaration d'intention avec ArcelorMittal pour la fourniture à long terme d'électricité à faible teneur en carbone au site de Gand d'ArcelorMittal Belgium.

À la suite de l'accord avec ENGIE sur la prolongation des deux centrales nucléaires Doel 4 et Tihange 3, dont les coûts de rénovation sont financés pour moitié par l'État, le gouvernement fédéral deviendra également propriétaire de 50 % de l'électricité produite. Le prix de cette électricité doit encore être estimé mais devrait avoisiner les 80 euros/MWh. À la suite de cet accord, le gouvernement est en mesure de conclure un contrat d'achat d'électricité à long terme avec des entreprises, comme celui promis à ArcelorMittal.

En ce qui concerne la déclaration d'intention signée avec ArcelorMittal Belgium, le PDG d'ArcelorMittal Europe, Geert Van Poelvoorde, a

**05.03 Bert Wollants (N-VA):** Lors des débats sur la déclaration gouvernementale, il était déjà clair que les moyens nécessaires seraient alloués à cette fin: 165 millions d'euros, en vitesse de croisière.

Où en est-on? Pouvez-vous préciser les montants alloués pour 2024, 2025, 2026 et 2027? Estimez-vous nécessaire de modifier structurellement le concept?

**05.04 Roberto D'Amico (PVDA-PTB):** In 2021 vormde Europa de plaats bij uitstek voor ArcelorMittal om te investeren in groen staal. De heer Mittal was bereid om in Gent te investeren in een DRI-installatie met een capaciteit van 2,5 miljoen ton en twee elektrische ovens.

Door de te hoge energiekosten en de sterke internationale concurrentie liggen de investeringen in Europa nu stil.

In mei 2024 ondertekenden voormalig premier Alexander De Croo en voormalig minister Tinne Van der Straeten een intentieverklaring met ArcelorMittal voor de levering op lange termijn van koolstofarme elektriciteit aan de vestiging van ArcelorMittal Belgium in Gent.

Als gevolg van de overeenkomst met ENGIE inzake de verlenging van de levensduur van de kernreactors Doel 4 en Tihange 3 wordt de federale regering ook eigenaar van 50 % van de geproduceerde elektriciteit. Dankzij deze overeenkomst kan de regering een langetermijnovereenkomst voor stroomafname sluiten met bedrijven zoals

parlé, dans le *Trends* du 19 septembre 2024, d'un "prix de l'électricité qui les rend compétitifs par rapport au reste du monde".

Monsieur le ministre, quel prix de l'électricité a-t-il été garanti à ArcelorMittal? Grâce à quel mécanisme sera financée la réduction du prix de l'électricité qui doit rendre ArcelorMittal compétitif au niveau mondial? Le gouvernement confirme-t-il l'intention de conclure un PPA avec ArcelorMittal?

Le gouvernement précédent avait affirmé que la condition était qu'ArcelorMittal réalise des investissements. Mais de quels investissements s'agit-il? Ce contrat d'électricité à long terme est-il conditionné à l'investissement dans l'installation de DRI et de deux fours électriques, comme prévu dans l'accord de 2021?

Dans une interview du 8 mars à *De Tijd*, le PDG d'ArcelorMittal Europe ne semble parler que d'un four électrique comme condition au PPA. Qu'en est-il?

**05.05 Mathieu Bihet**, ministre: Chers membres de la commission, le projet d'arrêté en question contient déjà plusieurs éléments solides qui contribuent à l'objectif de garantir la compétitivité de nos entreprises. Cela se fait bien sûr sans nuire aux autres utilisateurs du réseau et dans le respect des limites budgétaires, telles qu'elles sont définies dans l'accord de gouvernement, comme l'a rappelé M. Wollants tout à l'heure.

Le régime proposé permettrait une compensation partielle des tarifs de transmission pour l'électricité pour les industries à forte intensité énergétique, ce qui entraînerait une réduction des tarifs au niveau de nos pays voisins.

Cependant, le projet est encore susceptible d'amélioration, notamment en tenant mieux compte de la nécessité annuelle de réévaluation de la mesure, ce qui inclut l'étude annuelle et l'avis du régulateur sur la nécessité de ces mesures. De plus, le projet peut encore être amélioré par une prise en compte appropriée de l'avis de la CREG reçu fin janvier (avis 2972 du 30 janvier 2025), qui est actuellement analysé par les services compétents.

Wat de procedure betreft, zal ik het dossier in eerste lezing aan de ministerraad voorleggen. Daarna zal het ontwerpbesluit worden besproken met de gewesten en ter advies aan de Raad van State worden voorgelegd. Tevens is het mijn bedoeling om informele gesprekken met de Europese Commissie aan te knopen kort na de goedkeuring in eerste lezing door de ministerraad.

ArcelorMittal.

Welke gegarandeerde elektriciteitsprijs werd ArcelorMittal geboden? Met welk mechanisme zal de verlaging van de elektriciteitsprijs gefinancierd worden, zodat ArcelorMittal wereldwijd concurrerend kan zijn? Bevestigt de regering haar voornemen om een PPA met ArcelorMittal te sluiten?

Is dit langetermijncontract voor elektriciteit gekoppeld aan de investering van ArcelorMittal in de DRI-installatie en twee elektrische ovens, zoals bepaald in de overeenkomst van 2021? In een recent interview leek de CEO van ArcelorMittal Europe het alleen over een elektrische oven te hebben. Hoe zit dat precies?

**05.05 Minister Mathieu Bihet**: Het ontwerp van koninklijk besluit bevat een aantal elementen die, met inachtneming van de budgettaire grenzen, tot de vrijwaring van het concurrentievermogen van onze bedrijven moeten bijdragen, zonder de andere netwerkgebruikers te benadelen.

De transmissienettarieven voor elektriciteit zouden gedeeltelijk gecompenseerd worden voor energie-intensieve industrieën, wat zou leiden tot een verlaging van de tarieven tot op het niveau van die van de buurlanden.

Het ontwerp is voor verbetering vatbaar, met name door beter rekening te houden met het advies van de regulator over de herevaluatie van de maatregel en door rekening te houden met het advies van de CREG dat eind januari ontvangen werd.

Je présenterai le dossier en première lecture au Conseil des ministres, après quoi le projet d'arrêté sera examiné avec les régions et soumis au Conseil d'État pour avis. Après l'approbation en première lecture, je lancerai des discussions informelles avec la Commission.

Comme évoqué tout à l'heure, il y a bien un aspect "aide d'État" qu'il faut pouvoir évaluer.

De toepassing in de tijd zal afhangen van de nieuwe studies in het nieuwe advies van de CREG die respectievelijk worden verwacht op 15 mei en 1 juni van dit jaar. Voor 2025 bevat het ontwerp kortingen van ongeveer 80 % voor drie categorieën.

Les trois catégories sont les profils anticycliques, avec un taux d'utilisation pendant les heures creuses d'au moins 55 % avec une consommation moyenne corrigée de plus de 10 gigawattheures par an; les profils stables, avec une durée d'utilisation d'au moins 7 000 heures et une consommation moyenne corrigée d'électricité de plus de 10 gigawattheures par an; et les profils grands consommateurs, avec un taux d'utilisation pendant les heures creuses entre 50 et 55 % et une consommation moyenne corrigée d'électricité de plus de 500 gigawattheures par an.

Pour les années suivantes, soit 2026 et 2027, je souhaite souligner qu'une prolongation supplémentaire des réductions dépendra des résultats de l'étude prescrite à l'article 22*bis* de la loi sur l'électricité et donc de l'avis de la CREG, comme à chaque fois. C'est la même procédure.

Étant donné que ces évaluations n'ont pas encore eu lieu, la taille exacte des réductions ne peut pas encore être évaluée. Je tiendrai bien sûr compte des principes généraux et de l'éventuelle évaluation "aide d'État" de la Commission européenne, dont M. Coenegrachts parlait tout à l'heure, en veillant à garantir la proportionnalité des mesures.

Tot slot wil ik onderstrepen dat het verlagen van accijnzen eerder tot de bevoegdheden behoort van mijn geachte collega, de vice-eersteminister en minister van Financiën en Pensioenen, de heer Jambon.

Monsieur D'Amico, en ce qui concerne l'accord avec ArcelorMittal et BE-NUC, j'attire votre attention sur le fait que la revente d'électricité est justement l'un des objets évalués par la Commission. Vous répondre maintenant n'est pas possible car cela doit faire l'objet de l'analyse du système de revente de l'électricité produite par les *assets* dans BE-NUC. Tout ceci doit encore faire l'objet d'un examen approfondi.

Pour rappel, BE-NUC a les *assets*, BE-WATT vend l'électricité et c'est dans le cadre de cette entité BE-WATT que se posera la question de contrats préférentiels – appelons-les comme cela pour faire simple. Mais à ce stade, c'est surtout au niveau de l'analyse de la Commission européenne sur le volet des aides d'État que cela se matérialise.

De factor 'staatssteun' zouden we moeten kunnen evalueren.

Les nouvelles études et le nouvel avis de la CREG sont attendus respectivement pour le 15 mai et le 1<sup>er</sup> juin. Pour 2025, le projet prévoit des réductions d'environ 80 % pour trois catégories.

De drie categorieën zijn: de anticyclische profielen, met een verbruik van minstens 55 % tijdens de daluren en een gecorrigeerd gemiddeld verbruik van meer dan 10 GWh per jaar; de stabiele profielen, met een verbruik van minstens 7.000 uur en een gemiddeld verbruik van meer dan 10 GWh per jaar; en de profielen met een hoog verbruik, met een verbruik tussen 50 % en 55 % tijdens de daluren en een gemiddeld verbruik van meer dan 500 GWh per jaar.

Voor 2026 en 2027 zal een verdere verlenging van de kortingen afhangen van de resultaten van de studie die opgelegd wordt in artikel 22*bis* van de elektriciteitswet en het advies van de CREG.

Vermits die evaluaties nog niet hebben plaatsgevonden, kunnen de kortingspercentages nog niet beoordeeld worden. Ik zal ook rekening houden met een eventuele beoordeling van de maatregelen als ongeoorloofde staatssteun door de Europese Commissie.

Je tiens encore à souligner qu'une réduction des accises relève des compétences du ministre Jambon.

Wat het akkoord ArcelorMittal/BE-NUC betreft is de doorverkoop van elektriciteit net een van de punten die door de Commissie tegen het licht gehouden worden. Een antwoord hierover zou voorbarig zijn, want dit moet grondig geanalyseerd worden.

Ter herinnering: BE-NUC gaat over de *assets*, BE-WATT verkoopt de

stroom, en de kwestie van de preferentiële contracten zal in het kader van die laatste entiteit aan de orde gesteld worden. Maar in dit stadium draait alles vooral om de analyse van de Commissie over de staatssteun.

**05.06 Steven Coenegrachts** (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, met betrekking tot de concrete timing blijf ik wat op mijn honger. U zegt dat u dat moet voorleggen in eerste lezing aan de ministerraad. Dat wisten we uiteraard toen we de vraag indienden. De vraag is alleen wanneer u het zult voorleggen. U zegt dat u nog wacht op een rapport dat er zal zijn tegen 15 mei en op een tweede rapport dat u tegen 1 juni verwacht. Dat betekent dat de eerste helft van dit jaar onhaalbaar is. Ook de vorige minister mikte op aanvragen in oktober en november, dus misschien haalt u die timing nog.

Dat is wel problematisch voor de bedrijven. Zij zitten vandaag in onzekerheid. Mochten ze de modaliteiten van uw KB kennen, zouden ze hun werking kunnen aanpassen om binnen die modaliteiten te opereren en gebruik te kunnen maken van die korting. Zolang ze de modaliteiten niet kennen, kunnen ze niet evalueren of ze hun werking kunnen aanpassen. Als ze die pas in november kennen, neem ik aan dat ze de werking niet meer kunnen aanpassen om het jaar nog goed te maken en binnen de toepassing te vallen.

Sommige bedrijven zeggen dat ze met wat aanpassingen wel binnen de criteria van die anticyclische werking vallen. Die bedrijven dreigen dit jaar toch een verdubbeling te moeten betalen, net omdat de modaliteiten voor dit jaar nog niet duidelijk zijn. Dat zou jammer zijn.

Ik vraag mij dus af of het niet allemaal wat sneller kan, aangezien ons toch werd gezegd dat in de voorbereiding heel serieus en degelijk werd gewerkt, al hebben we dat nog niet gezien.

Het werd hier al een paar keren gezegd: men kan blijven speculeren over de vraag of Europa dit zal goedkeuren en of hierop staatssteunregels van toepassing zullen zijn. *The proof of the pudding is in the eating*. Men zal op een bepaald moment het dominoblokje moeten omgooien en kijken wat Europa daarover zegt, en dan eventueel aanpassingen doorvoeren.

Samenvattend pleit ik dus voor iets meer bekwame speed.

De **voorzitter**: *Optimism is a moral duty* volgens collega Coenegrachts. Zo heb ik hem althans begrepen.

**05.07 Kurt Ravyts** (VB): Mijnheer Coenegrachts, ik deel uw analyse. Er werd echter tijd verloren bij de regeringsvorming. Dat is heel duidelijk. Minister Bihet moet nu verwijzen naar de jaarlijkse studie in mei om een zicht te krijgen op de volgende jaren en de noodzaak voor volgend jaar. Ik hoop ook dat dat koninklijk besluit zo snel mogelijk in eerste lezing zal worden voorgelegd aan de ministerraad. Ik vrees echter ook dat 2025 'verloren' is, zoals u eveneens expliciet gezegd hebt. Ik moet mij daarbij aansluiten.

Politiek steunen we natuurlijk elk initiatief in de richting die we moeten uitgaan, maar het is jammer dat het allemaal iets te lang duurt.

**05.06 Steven Coenegrachts** (Open Vld): Je plaide pour une approche plus diligente. Si vous attendez les avis, le premier semestre de l'année sera déjà écoulé. Aujourd'hui, les entreprises sont dans l'incertitude et ont un besoin urgent de connaître les modalités afin de pouvoir ajuster leur fonctionnement si nécessaire. Des spéculations sur le verdict de la Commission européenne ne nous font pas avancer non plus. C'est au fruit qu'on juge l'arbre.

**05.07 Kurt Ravyts** (VB): Il est évident qu'on a perdu du temps en raison de la formation du gouvernement. Je crains également que 2025 ne soit perdu. Nous soutenons toute initiative allant dans ce sens, mais le processus est malheureusement un peu trop chronophage.

**05.08 Bert Wollants (N-VA):** Ik sluit mij daar gedeeltelijk bij aan, maar we weten al sinds 2023 dat die tarieven met 80 % omhooggingen. Niemand heeft gevraagd aan de toenmalige regering om te wachten tot de verkiezingscampagne om een wetsvoorstel of een amendement op een andere wet aan te nemen. Men had dat al veel vroeger kunnen doen en dan waren we vandaag helemaal uit de problemen geweest. Men heeft dat echter niet gedaan.

We kunnen echter het verleden niet herschrijven en het is deze regering die het dossier zal vastpakken. Ik zal het antwoord van de minister nog een paar keer herlezen om de finesses er allemaal uit te halen, maar ik denk wel dat er een zekere spoed is vereist om ervoor te zorgen dat we ons industrieel weefsel kunnen beschermen. Ik ben ervan overtuigd dat ook de minister meent dat we daartoe actie moeten ondernemen.

**05.09 Roberto D'Amico (PVDA-PTB):** Monsieur le ministre, j'ai écouté attentivement vos réponses aux questions mais je suis quelque peu surpris.

Tout d'abord, j'ai lu dans la presse que le PDG d'ArcelorMittal a annoncé qu'il allait avoir un prix très compétitif. Je suis étonné que vous ne soyez pas au courant.

En outre, vous n'avez pas répondu à ma question de savoir s'il y avait des garanties. ArcelorMittal négocie un prix et, en contrepartie, il doit y avoir la garantie qu'il investisse dans deux fours et dans un DRI (*Direct Reduced Iron*). Je suis inquiet car je ne voudrais pas que le gouvernement assiste à une désindustrialisation. Nous l'avons vécu avec Audi et Van Hool. C'est dangereux pour l'avenir du site de Gand.

Je vous remercie pour vos réponses.

*L'incident est clos.  
Het incident is gesloten.*

**06 Question de Roberto D'Amico à Mathieu Bihet (Énergie) sur "Le pacte pour une industrie propre" (56002882C)**

**06 Vraag van Roberto D'Amico aan Mathieu Bihet (Energie) over "De Clean Industrial Deal" (56002882C)**

**06.01 Roberto D'Amico (PVDA-PTB):** *La Commission européenne devrait bientôt présenter son pacte pour une industrie propre. Cet accord, selon la Commission, "instaurera une approche de la décarbonation axée sur la compétitivité, afin de faire de l'UE une région attractive pour la fabrication, y compris pour les industries à forte intensité énergétique, et de promouvoir les technologies propres et les nouveaux modèles d'entreprises circulaires."*

*Ce pacte s'inscrit dans le cadre de la boussole pour la compétitivité qui, toujours selon la Commission, "trace le chemin que l'Europe doit suivre pour devenir à la fois la région où les futurs technologies, services et produits propres seront inventés, fabriqués et mis sur le marché, et le premier continent à atteindre la neutralité climatique."*

*Si la Commission semble avoir raison de diagnostiquer que l'industrie européenne souffre des prix élevés de l'énergie et d'un retard en ma-*

**05.08 Bert Wollants (N-VA):** Je me joins partiellement à cette analyse, mais nous savons depuis 2023 que les tarifs en question augmenteraient de 80 %. Des initiatives auraient pu être prises bien plus tôt. Cependant, nous ne pouvons réécrire le passé. Ce gouvernement devra mettre en œuvre ces mesures. La protection de notre tissu industriel impose une certaine promptitude.

**05.09 Roberto D'Amico (PVDA-PTB):** Het verbaast me dat u niet op de hoogte was van de aankondiging van ArcelorMittal over de zeer competitieve prijs die ze zouden krijgen.

ArcelorMittal heeft over een prijs onderhandeld en bood in ruil de garantie dat het bedrijf zou investeren in twee ovens en een DRI-oven, maar op de vragen hierover hebt u niet geantwoord. We willen geen tweede Audiscenario.

**06.01 Roberto D'Amico (PVDA-PTB):** *Volgens de Europese Commissie zou de Clean Industrial Deal binnenkort zorgen voor een op concurrentievermogen gerichte aanpak van decarbonisering. Het Kompas voor het concurrentievermogen heeft dan weer tot doel om van Europa het eerste klimaatneutrale continent te maken.*

*De door de Commissie voorgestelde oplossingen om de situatie van de Europese industrie te verbeteren, zijn echter niet de juiste. "Vereenvoudiging" en de "vermindering van belemmeringen voor de*

*tière d'innovation et de technologie, les solutions proposées pour l'instant ne sont pas les bonnes.*

*En effet, les principaux "catalyseurs horizontaux" mis en avant par la Commission sont la "simplification" et la "réduction des obstacles au marché unique", c'est-à-dire la poursuite de la dérégulation. En outre, tout cela s'accompagne d'un "fonds pour la compétitivité", qui distribuera une fois de plus de l'argent public aux grandes entreprises réalisant des bénéfices élevés, sans nécessairement s'engager en faveur des travailleurs, du climat ou de l'environnement.*

*Quelle est la position de la Belgique à ce sujet? Pouvez-vous apporter des précisions sur le pacte et le fonds? Quels seront les avantages pour les ménages européens?*

**06.02 Mathieu Bihet**, ministre: Monsieur D'Amico, je peux vous informer que le *Clean Industrial Deal* vient d'être publié le 26 février 2025 par la Commission européenne. Celle-ci a pris le temps de dévoiler les principaux axes, comme l'accès à une énergie décarbonée abordable, la stimulation de la demande en produits propres ou encore le financement de l'industrie qui produit durablement, le principal secteur concerné étant évidemment l'industrie européenne – sinon, cela n'a pas de sens.

Je peux faire le constat que de nombreuses préoccupations de ce deal sont les mêmes que les préoccupations de l'accord de gouvernement. Nous partageons le constat que les industries européennes sont très souvent déforcées lorsqu'elles entrent en compétition avec des industries étrangères. De même, les coûts qu'elles supportent se répercutent sur les produits et aussi, inévitablement, sur les clients. Une industrie déforcée est un risque sur l'ensemble de l'économie.

À mon sens, ce deal va dans le bon sens mais il faudrait l'amplifier, amplifier la dynamique si nous voulons sincèrement atteindre nos objectifs. Par exemple, financer la transition implique d'ouvrir le champ des possibles en permettant aux acteurs économiques de financer toutes les énergies bas carbone.

Entre-temps, j'ai participé à l'Alliance du nucléaire avec 10 autres États membres de l'Union européenne qui a abouti à la publication d'une communication visant à influencer justement le plan d'action pour une énergie abordable. Plus précisément, j'ai plaidé avec ces États membres pour une inclusion égale de l'énergie nucléaire dans le plan d'action ainsi que pour le respect du principe de neutralité technologique auquel, je pense, nous tenons tous. En effet, l'électricité produite localement contribue à l'accessibilité financière et à l'indépendance de l'approvisionnement énergétique de l'Union ainsi qu'à l'objectif de neutralité climatique à l'horizon 2050.

Toutefois, conformément à l'accord du gouvernement fédéral, je plaide en faveur d'un cadre européen pour le développement de cette énergie nucléaire. Le financement est essentiel à cet égard et je me réjouis que le deal mentionne que la Commission européenne examinera le soutien de l'État à la chaîne d'approvisionnement et aux technologies nucléaires.

*eengemaakte markt" – of met andere woorden verdere deregulering – gaan gepaard met een fonds voor concurrentievermogen, dat nog maar eens publieke middelen zal uitdelen aan grote ondernemingen zonder zich in te zetten voor de werknemers, het klimaat of het milieu.*

*Welk standpunt neemt België daarover in? Kunt u meer details verstrekken over het pact en het fonds? Wat zullen de voordelen daarvan zijn voor de Europese gezinnen?*

**06.02 Minister Mathieu Bihet:** De *Clean Industrial Deal* werd op 26 februari door de Europese Commissie bekendgemaakt. De belangrijkste krachtlijnen ervan zijn de toegang tot betaalbare en koolstofarme energie, het stimuleren van de vraag naar schone producten en de financiering van de duurzame industrie. Heel wat in de *Clean Industrial Deal* geformuleerde bezorgdheden sluiten aan bij de bekommernissen in het regeerakkoord. De Europese industrieën staan vaak zwakker, wat een zeker risico voor onze economie inhoudt. De kosten die ze hebben, worden doorgerekend in hun producten en aan de klanten. De *Clean Industrial Deal* is een stap in de goede richting, maar die dynamiek zou nog geïntensiveerd moeten worden. Om de transitie te financieren zou men de actoren moeten toestaan om alle koolstofarme energievormen te financieren. Tijdens de bijeenkomst van de EU Nuclear Alliance heb ik ervoor gepleit kernenergie in het actieplan voor betaalbare energie op te nemen en het principe van technologische neutraliteit in acht te nemen.

Lokaal opgewekte elektriciteit draagt bij tot de betaalbaarheid en de onafhankelijkheid op het stuk van de energievoorziening, alsook tot de doelstelling inzake klimaatneutraliteit. Overeenkomstig het regeerakkoord pleit ik voor een Europees kader. In de *Clean Industrial*

Toutefois, il ne s'agit là que d'une première étape pour mettre l'énergie nucléaire sur un pied d'égalité au niveau européen pour atteindre la neutralité climatique. L'objectif du deal et en particulier du plan d'action pour l'énergie abordable, publiés simultanément, devrait conduire à une baisse des prix de l'énergie pour les entreprises et les ménages. Je crois que c'est un objectif que nous partageons.

Deal staat dat de Europese commissie zich over staatssteun aan de toeleveringsketen en de technologieën op het stuk van kernenergie zal buigen.

Dit is slechts de eerste stap om kernenergie op Europees niveau op gelijke voet te brengen met het oog gericht op het bereiken van klimaatneutraliteit. De deal en het actieplan voor betaalbare energie hebben tot doel de energieprijzen te verlagen.

**06.03 Roberto D'Amico (PVDA-PTB):** Monsieur le ministre, je vous remercie pour votre réponse. Le seul constat que l'on peut faire est celui d'une communauté d'objectifs mais avec des moyens différents.

**06.03 Roberto D'Amico (PVDA-PTB):** We hebben dezelfde doelen, maar verschillen van mening over de middelen die er nodig zijn om die doelen te bereiken.

*L'incident est clos.  
Het incident is gesloten.*

#### **07 Questions jointes de**

**-Marie Meunier à Mathieu Bihet (Énergie) sur "Le nucléaire" (56002914C)**

**-Kurt Ravyts à Mathieu Bihet (Énergie) sur "L'adhésion de la Belgique à l'Alliance européenne du nucléaire" (56003145C)**

**-Phaedra Van Keymolen à Mathieu Bihet (Énergie) sur "L'adhésion de la Belgique à l'Alliance européenne du nucléaire comme membre à part entière" (56003194C)**

**-Bert Wollants à Mathieu Bihet (Énergie) sur "L'Alliance européenne du nucléaire" (56003378C)**

#### **07 Samengevoegde vragen van**

**-Marie Meunier aan Mathieu Bihet (Energie) over "Kernenergie" (56002914C)**

**-Kurt Ravyts aan Mathieu Bihet (Energie) over "Het Belgische lidmaatschap van de EU Nuclear Alliance" (56003145C)**

**-Phaedra Van Keymolen aan Mathieu Bihet (Energie) over "De toetreding van België als volwaardig lid van de Europese Nucleaire Alliantie" (56003194C)**

**-Bert Wollants aan Mathieu Bihet (Energie) over "De Europese Nucleaire Alliantie" (56003378C)**

**07.01 Kurt Ravyts (VB):** Mijnheer de minister, ik heb in de pers vastgesteld dat België sinds 18 februari blijkbaar volwaardig lid is van de Nucleaire Alliantie, die ontstaan is in het voorjaar van 2023. België had onder voormalig minister Van der Straeten het statuut van waarnemer. Het is goed dat we nu volwaardig lid zijn.

**07.01 Kurt Ravyts (VB):** J'ai lu dans la presse que la Belgique est devenue membre à part entière de l'Alliance du nucléaire depuis le 18 février 2025.

In maart 2024 pakte de Nucleaire Alliantie uit met een verklaring waarin ze de goede samenwerking in de alliantie naar voren bracht en ook gewag maakte van de erkenning van de rol van nucleaire energie door de Europese Commissie, die ook haar bijval betuigde aan de European Industrial Alliance on Small Modular Reactors. In de verklaring wordt gesteld dat er gekeken moet worden naar het ontwikkelen van een allesomvattend en faciliterend Europees raamwerk voor nucleaire ontwikkeling – dat klinkt heerlijk – waarbij essentiële beleidsdimensies, waaronder financiering, worden onderzocht. Ze roept de Europese Commissie op om zich verder in te zetten voor het ontwerpen van zo'n faciliterend kader. Ik zou graag hebben, mijnheer de minister, dat er in België ook zo'n faciliterend kader komt; we kunnen daar volgende week over spreken.

Pouvez-vous apporter de plus amples précisions sur cette adhésion et rendre compte de la réunion de ce 18 février? Comment l'Alliance se positionne-t-elle sur le *Clean Industrial Deal* de la Commission européenne? Quelle est votre vision du rôle de l'énergie nucléaire dans la mise en œuvre du règlement européen pour une industrie "zéro net"?

Kunt u ons wat meer concrete toelichting geven bij de Belgische toetreding tot de alliantie als volwaardig lid en ook verslag uitbrengen over de bijeenkomst van 18 februari?

Ik ben ook geïnteresseerd in de positionering van de alliantie met betrekking tot de Clean Industrial Deal van de Europese Commissie, die een week later werd voorgesteld.

Hoe ziet u de rol van nucleaire technologie bij de uitvoering van de Europese verordening voor een nettonulindustrie als onderdeel van het Green Deal Industrial Plan, dus het bereiken van 40 % eigen productiecapaciteit voor nettonultechnologieën tegen 2030? In mijn optiek en die van mijn partij moet het nucleaire daar eigenlijk een hoofdrol in spelen. Ik wil ook wel meegaan in de nettonuldoelstellingen, maar zonder het nucleaire zal dat niet lukken. Daar ben ik van overtuigd.

**07.02 Phaedra Van Keymolen** (cd&v): Mijnheer de voorzitter, ik merkte dat u even moest kijken waar ik juist zit. Ik ben blij dat ik als nieuw lid deel kan uitmaken van de commissie voor Energie.

Mijnheer de minister, net als collega Ravyts heb ik gelezen dat op 18 februari werd bekendgemaakt dat België volwaardig lid is geworden van de Europese Nucleaire Alliantie, een samenwerkingsverband van pro-nucleaire EU-lidstaten dat sinds februari 2023 bestaat. Tot voor kort had ons land inderdaad enkel een waarnemersstatuut in die alliantie. Over dat volwaardig lidmaatschap verklaarde u in de pers dat België decennia van twijfel achter zich laat en een stuwende kracht wil zijn voor de ontwikkeling van kernenergie in Europa.

In dat kader heb ik heel wat concrete vragen. Aangezien dit mijn eerste vraag is in deze commissie, heb ik nog wat in te halen.

Mijnheer de minister, welke specifieke juridische en strategische verplichtingen vloeien voort uit dat lidmaatschap? Welke impact denkt u dat dit zal hebben op de Belgische energiepolitiek, met name in het kader van de lopende energietransitie en de integratie van hernieuwbare energiebronnen? Zijn er al concrete plannen om Belgische expertise of middelen in te zetten voor gezamenlijke nucleaire projecten binnen de EU? Op welke manier zal het lidmaatschap bijdragen aan het verkrijgen van publieke en private financiering voor de ontwikkeling van nieuwe nucleaire infrastructuur, zoals grote reactors en SMR's, in overeenstemming met de doelstellingen van de alliantie?

U hebt ook gewezen op de noodzaak van een Europees kader voor financiering, inclusief private investeringen. Welke concrete maatregelen worden voorzien om private actoren te betrekken bij Belgische nucleaire projecten? Hoe zal de federale regering dat aspect integreren binnen het breder energiebeleid?

Hoe ziet u de Belgische bijdrage aan de oprichting van of deelname aan een Europees consortium voor nucleaire vaardigheden, zoals voorgesteld in de leidersverklaring van de alliantie in maart 2024, om een diverse en hoogopgeleide beroepsbevolking te verzekeren? Ook dat is namelijk een belangrijk aspect.

Welke zijn de concrete prioriteiten die de regering voor België heeft

**07.02 Phaedra Van Keymolen** (cd&v): S'agissant de notre adhésion à part entière à l'Alliance du nucléaire, vous avez déclaré dans la presse que la Belgique allait laisser derrière elle des décennies d'incertitudes et qu'elle entendait jouer un rôle moteur dans le développement de l'énergie nucléaire en Europe.

Quelles sont les obligations juridiques et stratégiques qui découlent de cette adhésion? Quelle incidence celle-ci aura-t-elle sur la transition énergétique? Existe-t-il des projets concrets visant à faire appel à une expertise ou à des moyens issus de notre pays pour développer des projets nucléaires communs dans l'UE? Cette adhésion va-t-elle faciliter l'obtention de financements publics et privés pour le développement d'une nouvelle infrastructure nucléaire incluant également des PRM? Comment les investisseurs privés sont-ils impliqués dans des projets nucléaires mis en place par la Belgique? En quoi consistera la contribution belge à la création d'un consortium européen chargé de développer les compétences dans le domaine du nucléaire? Sur quels projets ou initiatives spécifiques notre pays va-t-il mettre l'accent en matière d'énergie nucléaire?

vastgelegd binnen de nucleaire alliantie? Op welke specifieke kern-energieprojecten of initiatieven zal ons land binnen die samenwerking de nadruk leggen?

De **voorzitter**: Mevrouw Van Keymolen, een proficiat is op zijn plaats. U bent zeer welgekomen in deze commissie.

**07.03 Bert Wollants (N-VA)**: Mijnheer de minister, in de vorige legislatuur kwamen de werkzaamheden van de zogenaamde Europese Nucleaire Alliantie op gang door het initiatief van Frankrijk. België was onder impuls van de vorige minister van Energie inderdaad slechts waarnemer en nam geen positie in inzake de thema's die daar werden behandeld.

Ook na verschillende vragen daarover wenste de vorige minister zich niet uit te spreken over de thema's die werden behandeld, noch over het standpunt dat België op dat vlak inneemt. De vorige minister noemde de bijeenkomsten op een bepaald moment zelfs een ontbijtformule waar weinig belangwekkends aan te verbinden was, maar misschien voelde zij zich gewoon meer verbonden met het menu dan met de agenda.

Het regeerakkoord ziet wel een grote rol voor de alliantie en dat leidt uiteraard tot een aantal vragen, mijnheer de minister.

Ten eerste, hoe ziet u de internationale nucleaire samenwerking en de rol die België daarin kan opnemen?

Ten tweede, welke stappen zijn er gezet in dat verband? Wat plant u op dat vlak in de nabije toekomst?

Ten derde, welke thema's en beleidsvragen komen aan bod in de komende weken en maanden? Hebt u al overleg gepleegd met andere partners in dit samenwerkingsverband?

**07.04 Minister Mathieu Bihet**: Beste collega's, in overeenstemming met de belangrijke rol die het federale regeerakkoord voorziet voor nucleaire energie om onze bevolking en industrie een stabiele toegang te garanderen tot elektriciteit en competitieve prijzen, nam ik op 18 februari als volwaardig lid deel aan de bijeenkomst van de Nucleaire Alliantie.

De Nucleaire Alliantie is een informele alliantie tussen EU-lidstaten die hun gezamenlijke positie inzake nucleaire energie afstemmen in het licht van het EU-energiebeleid. Door volwaardig lid te zijn geworden, kan België in de voorbereidende fase wegen op de positedocumenten van de Nucleaire Alliantie. Het stelt België aldus in staat via alliantievorming een groter gewicht uit te oefenen op de EU-plannen inzake nucleaire energie. Dat is precies wat het federaal regeerakkoord beoogt.

Pour ce qui concerne l'expertise belge dans le domaine nucléaire au sujet de laquelle Mme Meunier – qui ne nous a pas encore rejoints – avait posé une question, je peux vous assurer que nos recherches et nos innovations dans le domaine nucléaire bénéficient d'une renommée mondiale. Le gouvernement a l'ambition de promouvoir notre expertise nucléaire et donc d'accroître le développement de solutions qui

**07.03 Bert Wollants (N-VA)**: Pendant le mandat de la ministre précédente, la Belgique n'était qu'un membre observateur de l'Alliance européenne du nucléaire. Elle a refusé de se prononcer sur la position de notre pays concernant les questions qui y sont abordées. L'accord de gouvernement actuel prévoit un rôle majeur pour cette alliance.

Comment voyez-vous cette coopération nucléaire internationale et le rôle que notre pays pourrait y jouer? Quelles démarches ont-elles été entreprises? Quels sont les thèmes et les questions politiques abordés? Vous êtes-vous déjà concerté avec les autres partenaires de cette alliance?

**07.04 Mathieu Bihet, ministre**: En phase avec l'accord de gouvernement, j'ai participé le 18 février 2025, en tant que membre à part entière, à la réunion de l'Alliance nucléaire, une alliance informelle réunissant des États membres de l'Union européenne. Cela nous permet de peser davantage sur les projets européens en matière d'énergie nucléaire.

België geniet wereldfaam vanwege zijn expertise op nucleair vlak. Wij willen die expertise stimuleren en de ontwikkeling van oplossingen in dat domein bevorderen. Zo kan ons land zijn plaats opeisen in de circulaire economie en de groene

permettent à cette filière d'innover et d'inscrire la Belgique dans l'économie circulaire, d'une part, et l'autonomie stratégique verte, d'autre part. C'est dans ce cadre que les montants prévus au budget seront alloués. Mais nous participons à cette nouvelle Alliance et nous parlons de nos différents atouts en matière de nucléaire à l'occasion de ces réunions.

Mijnheer Ravyts, met betrekking tot uw vraag kan ik aangeven dat de Nucleaire Alliantie zich tot op heden niet gepositioneerd heeft inzake de Deal en dat dit wel degelijk de intentie is.

Mijnheer Wollants, in antwoord op uw vraag kan ik aangegeven dat ik aan de collega's kort de politieke prioriteiten, zoals besproken in het regeerakkoord, heb toegelicht. De verdere focus van de vergadering lag in de eerste plaats op het actieplan met betrekking tot betaalbare energie. Het *supporting ecosystem* omvat ook de nucleaire vaardigheden, wat me bij uw vraag brengt, mevrouw Van Keymolen.

Mevrouw Van Keymolen, proficiat en welkom. C'est la meilleure commission du Parlement et je le dis évidemment en toute neutralité.

Dat brengt me dus bij uw vraag over een eventuele bijdrage van België aan de oprichting van of deelname aan het Europees consortium voor nucleaire vaardigheden. Zoals u weet, legt het federale regeerakkoord sterk de nadruk op onze nucleaire expertise. We onderzoeken momenteel alle opties.

Le premier Conseil européen formel des ministres de l'Énergie aura lieu lundi. Ce sera l'occasion de poursuivre une série de contacts qui ont été pris à l'occasion de cette première réunion de l'Alliance européenne du nucléaire, à laquelle j'ai participé.

**07.05 Kurt Ravyts (VB):** Het is een goede zaak dat we lid zijn van die Nucleaire Alliantie, maar die alliantie moet meer zijn dan een praatbarrak. Ze moet echt wegen op de Europese Commissie en ook op de manier waarop de industrie moet decarboniseren en de 40 % eigen productiecapaciteit voor nettonultechnologieën moet bereiken.

Mijn fractie vindt dat kernenergie daarin een belangrijk aandeel moet vormen. Wij willen dus dat er Europese steun komt voor investeringen, maar ook nationale steun. We zullen in mei en bij de bespreking van de beleidsnota voor de volgende jaren kunnen vaststellen in hoeverre deze regering het Studiecentrum voor Kernenergie (SCK CEN) en de actieradius rond de SMR's van het SCK CEN ook financieel wil steunen en niet verklaart dat alle middelen alleen van internationale steun moeten komen. Ik vind dat er ook meer nationale steun moet zijn.

strategische autonomie. In dat kader zullen de in de begroting ingeschreven budgetten toegewezen worden.

L'Alliance du nucléaire n'a pas encore pris position sur le pacte pour une industrie propre, mais elle en a l'intention.

Lors de la réunion du 18 février 2025, j'ai brièvement exposé les priorités politiques de l'accord de gouvernement. Pour le reste, la réunion était axée sur le plan d'action pour une énergie abordable.

L'accord de gouvernement insiste beaucoup sur notre expertise nucléaire et nous examinons actuellement toutes les options concernant une participation belge au consortium européen en matière de compétences nucléaires.

De eerste vergadering van de Europese Raad van ministers van Energie zal maandag plaatsvinden. Ik zal de contacten die werden gelegd tijdens de eerste vergadering van de EU Nuclear Alliance voortzetten.

**07.05 Kurt Ravyts (VB):** L'Alliance ne doit pas être un simple lieu de palabres, mais peser réellement sur la Commission européenne. Il faut que l'énergie nucléaire constitue une part importante dans la réalisation de l'objectif de 40 % de capacité de production propre pour les technologies "zéro net". Les investissements dans le développement nucléaire doivent bénéficier d'un soutien international, mais aussi national. Il apparaîtra clairement au cours des prochains mois si le gouvernement soutiendra financièrement le SCK CEN et les PRM de manière effective.

**07.06 Phaedra Van Keymolen** (cd&v): Dank u wel, mijnheer de minister, voor uw antwoorden.

Een volwaardig lidmaatschap is inderdaad positief. Een internationale aanpak op dit vlak is heel belangrijk. Een goede energiemix – de combinatie van hernieuwbare energie en kernenergie – garandeert de energieonafhankelijkheid van ons land, wat een heel belangrijk aspect is.

**07.07 Bert Wollants** (N-VA): Dank u wel, mijnheer de minister, voor uw antwoord.

De Nucleaire Alliantie moet systematisch een grotere impact hebben binnen de EU, want het is nog altijd zo dat de Green Deal wel wordt besproken op Europees niveau, maar kernenergie lijkt te worden verbannen naar de achterkamers. Diegenen die geloven dat kernenergie een groot deel van de oplossing is, moeten hun gewicht gebruiken, met technische knowhow en dergelijke, om dat thema meer en meer op de agenda te zetten.

Uiteraard hoop ik dat de Nucleaire Alliantie in de toekomst zelfs niet meer nodig is, omdat kernenergie in de beleidslijnen van de Europese Commissie op een volwaardige manier terecht zal komen.

We zullen die stappen heel nauwgezet opvolgen, want het is absoluut noodzakelijk dat we vooruitgang boeken. We hebben veel te lang enkel naar hernieuwbare energie gekeken. Zoals het regeerakkoord duidelijk maakt, is het evenwel een en-enverhaal. Zonder en-enverhaal lijkt *net-zero industry* niet binnen handbereik.

*L'incident est clos.  
Het incident is gesloten.*

#### **08 Questions jointes de**

- Marie Meunier à Mathieu Bihet (Énergie) sur "L'hydrogène" (56002917C)
- Bert Wollants à Mathieu Bihet (Énergie) sur "Les projets du gouvernement en matière d'hydrogène" (56003370C)
- Kurt Ravyts à Mathieu Bihet (Énergie) sur "Différents aspects de la directive RED III et la transposition de cette directive en droit belge" (56003264C)

#### **08 Samengevoegde vragen van**

- Marie Meunier aan Mathieu Bihet (Energie) over "Waterstof" (56002917C)
- Bert Wollants aan Mathieu Bihet (Energie) over "De waterstofplannen van de regering" (56003370C)
- Kurt Ravyts aan Mathieu Bihet (Energie) over "Verschillende aspecten van de RED III-richtlijn en de omzetting van deze richtlijn in Belgisch recht" (56003264C)

**08.01 Bert Wollants** (N-VA): Mijnheer de minister, het is van 2002 geleden dat Jeremy Rifkin zijn boek *The Hydrogen Economy* schreef. Het concept was 100 % hernieuwbare energie en waterstof. Nadien werd de man ook raadgever van Merkel, Sarkozy en de Europese Commissie. De groene partijen hebben heel goed naar hem geluisterd. Frans Timmermans heeft immers voluit de kaart van de groene energie en vooral groene waterstof getrokken, actief gesteund door onder anderen minister Van der Straeten.

Het resultaat is de meest recente richtlijn over hernieuwbare energie, de RED III, waarin bindende doelstellingen tegen 2030 staan over de hoeveelheid groene waterstof of *renewable fuels of non-biological origin* en de manier waarop ze moet worden verbruikt.

**07.06 Phaedra Van Keymolen** (cd&v): Une approche internationale est nécessaire et un bouquet énergétique efficace d'énergies renouvelables et d'énergie nucléaire garantira notre indépendance énergétique.

**07.07 Bert Wollants** (N-VA): L'énergie nucléaire est parfois encore reléguée au second plan à l'échelon européen. Nous devons peser de tout notre poids pour qu'elle soit davantage mise en avant en tant qu'élément de la solution. L'Alliance du nucléaire peut être pertinente à cet effet, même si j'espère qu'elle n'aura plus de raison d'être à l'avenir parce que l'énergie nucléaire sera alors intégrée dans les orientations politiques européennes. Pendant trop longtemps, nous n'avons eu d'yeux que pour les énergies renouvelables; or l'objectif de l'industrie "zéro net" n'est pas atteignable sans nucléaire.

**08.01 Bert Wollants** (N-VA): La directive RED III sur les énergies renouvelables inclut des objectifs contraignants quant à la quantité d'hydrogène vert à atteindre à l'horizon 2030 et à l'utilisation de cette énergie. Dans l'accord du gouvernement fédéral, il est prévu de demander que l'UE adapte cet objectif. La Flandre le préconise également. Dans le même temps, le gouvernement fédéral choisit aussi la voie du raffinage de carburants

Het federale regeerakkoord vraagt net als Vlaanderen dat de Europese Unie de doelstellingen inzake groene waterstof bijstuurt. Tegelijkertijd gaat de federale regering ook voor de raffinageroute voor motorbrandstoffen en voor verwarming met stookolie.

TotalEnergies heeft onder andere bevestigd dat het bedrijf enkel investeert in groene waterstof op voorwaarde dat het de kosten kan doorrekenen. Dat zou kunnen betekenen dat andere sectoren met een probleem zitten, omdat de kosten voor groene waterstof niet zomaar door te rekenen zijn in bijvoorbeeld chemische producten en dies meer.

De vrees is dus dat de prijs van groene waterstof daardoor onder druk zal komen te staan en dat er een hogere prijs zal moeten worden betaald door de chemiesector. Dat is een sector die nu al onder druk staat door hoge prijzen. Dat betekent dat we de effecten goed moeten bekijken.

Het regeerakkoord vermeldt ook stookolieverwarming in het kader van groene waterstof en de raffinageroute. Aangezien dat niet Europees is gestuurd, moeten we die aanpak goed opvolgen.

Ik heb hierover enkele vragen. Ten eerste, mijnheer de minister, hebt u al contact gehad met de gewestelijke ministers om de Europese Commissie te vragen de doelstellingen van RED III haalbaarder te maken? Wat zult u daarbij voorstellen?

Ten tweede, hoe zult u er in uw hoedanigheid van federaal minister voor zorgen dat voldoende groene waterstof beschikbaar zal zijn voor de raffinageroute en voor de chemie?

Ten derde, hoe ziet u de uitbouw van flankerende waterstofinfrastructuur?

Ten vierde, welke impact zal het gebruik van groene waterstof via de raffinageroute hebben op de prijs van motorbrandstoffen?

Ten vijfde, voorziet u ook dat de doelstelling van groene waterstof via de raffinageroute zal gelden voor stookolie voor verwarming? Welke impact zal dat hebben?

Tot slot, hoe bewaakt u de concurrentiepositie van de chemische sector op het vlak van waterstof?

**08.02 Kurt Ravyts (VB):** Mijn vraag nr. 56003264C gaat grotendeels over hetzelfde. Mag ik voorstellen om die aan de vraag van de heer Wollants te koppelen, mijnheer de voorzitter?

De **voorzitter**: Het is voor mij geen probleem om uw vraag nu te behandelen. Zo kunnen we thematisch werken.

**08.03 Kurt Ravyts (VB):** Ik zal het kort houden, mijnheer de minister.

De richtlijn over RED III is op 20 november 2023 in werking getreden. Ze moet uiterlijk tegen 21 mei omgezet worden in Belgische wetgeving. RED III verhoogt de bindende hernieuwbare-energie-doelstelling van 32 % tot 42,5 %.

fossiles par l'hydrogène.

TotalEnergies affirme que l'entreprise n'investira dans l'hydrogène vert qu'à condition de pouvoir répercuter les coûts. D'aucuns craignent que le prix de l'hydrogène vert soit soumis à certaines pressions et que le secteur chimique doive le payer plus cher.

Avez-vous évoqué cette question avec les ministres régionaux? Que demanderez-vous à la Commission européenne? Comment veillerez-vous à ce qu'une quantité suffisante d'hydrogène vert soit disponible pour le raffinage et pour la chimie? Qu'en sera-t-il du développement de l'infrastructure liée à l'hydrogène? Quelle sera l'influence de l'utilisation de l'hydrogène vert dans les raffineries sur le prix des carburants pour véhicules? Pensez-vous que l'objectif fixé pour l'hydrogène vert dans le raffinage s'appliquera au mazout de chauffage? Comment allez-vous maintenir le niveau de compétitivité du secteur chimique dans ce contexte?

**08.03 Kurt Ravyts (VB):** La directive RED III porte l'objectif contraignant en matière d'énergies renouvelables de 32 % à 42,5 %, ce qui aura également des conséquences pour le secteur du transport. Les

Een aspect dat de heer Wollants niet aangehaald heeft, is de vervoerssector. Aan de brandstofleveranciers wordt opgelegd dat de hoeveelheid geleverde hernieuwbare brandstoffen en hernieuwbare elektriciteit voor de hele sector ofwel leidt tot een aandeel van minstens 29 % hernieuwbare energie in het eindverbruik van energie in de sector, ofwel tot een reductie van minstens 14,5 % in broeikasgasintensiteit, beide tegen 2030. De brandstofleveranciers willen dat er snel beleidsduidelijkheid komt over het traject voor de bijmengingsverplichtingen.

Wat is het traject voor de omzetting in federale wetgeving van de RED III-richtlijn?

Bent u het ermee eens dat alle energievormen, dus ook hernieuwbare brandstoffen, die binnen RED III vallen een plaats moeten krijgen in de energiemix voor het transport?

Net als de heer Wollants stel ik de vraag hoe u *gold-plating* wil vermijden.

Steunt u de vraag van de Vlaamse overheid om de status van blauwe waterstof in de RED III-regelgeving te herzien, gelet op de verplichting voor de industrie om het aandeel groene waterstof op te trekken tot 42 % van het waterstofgebruik tegen 2030? Vlaanderen vraagt om de RFNBO-doelstelling bij te sturen, zodat ook koolstofarme waterstof kan bijdragen aan die doelstellingen. Zo kunnen we meer dan alleen groene waterstof gebruiken om onze industrie verder te verduurzamen.

**08.04 Mathieu Bihet**, ministre: Monsieur le président, je commencerai dans le désordre avec la question de M. Ravyts sur RED III.

Mijn diensten hebben al een voorontwerp van wet ter omzetting van de RED III-richtlijn uitgewerkt. De komende weken zullen daarvoor de nodige consultaties plaatsvinden. Alle mogelijke energievormen die binnen het kader van RED III vallen, zullen kunnen bijdragen aan de doelstellingen en zodoende een plaats krijgen in de energiemix voor het transport.

Wel zullen enkele energievormen restricties opgelegd krijgen, variërend per sector, in overeenstemming met de toepasselijke regelgeving.

Wat uw vraag over *gold-plating* betreft, kan ik u meegeven dat door de toevoeging van de maritieme transportsector de doelstellingen in RED III voor transport reeds zeer ambitieus uitvallen voor België. *Gold-plating* zou hier weinig realistisch zijn voor de sector.

Concernant les questions de M. Wollants et Mme Meunier, les projets *Backbone* subissent des retards dans toute l'Europe. Les projets peinent à démarrer parce que l'hydrogène vert est très cher par rapport aux énergies fossiles, ce qui signifie que nous devons aussi porter une attention particulière au développement technologique pour rendre ce vecteur rentable.

En conséquence, nous adoptons une approche réaliste dans le développement des infrastructures. Cela ne sert à rien d'avoir des budgets qui sont reportés d'année en année parce qu'il n'y a pas de besoins ou, pire, d'avoir des tuyaux qui ne transportent rien du tout. Là, ce serait

fournisseurs de carburants souhaitent en tout cas être fixés rapidement sur les obligations de mélange.

Quel est le calendrier prévu pour la transposition de la directive RED III? Partagez-vous le point de vue selon lequel toutes les formes d'énergie – y compris donc les combustibles renouvelables – visées par la directive RED III doivent obtenir une place dans le mix énergétique pour le transport? Comment comptez-vous éviter une surréglementation? Soutenez-vous la demande de l'autorité flamande de revoir le statut de l'hydrogène bleu dans le cadre de RED III?

**08.04 Mathieu Bihet**, ministre: Mes services ont déjà élaboré un avant-projet de loi transposant la directive dite RED III. Les consultations nécessaires auront lieu dans les prochaines semaines. Toutes les formes d'énergie possibles dans le cadre de la directive RED III pourront contribuer aux objectifs et donc avoir leur place dans le mix énergétique pour les transports. Quelques formes d'énergie seront soumises à des restrictions. Les objectifs de la directive RED III pour les transports sont très ambitieux et il me semble peu probable que des États membres aillent plus loin que ce qui est prévu dans la directive européenne.

De backboneprojecten liggen in heel Europa achter op schema. De markt komt maar moeilijk van de grond, omdat groene waterstof erg duur is in vergelijking met fossiele brandstoffen. Technologische ontwikkeling is essentieel om deze sector rendabel te maken.

Het heeft geen zin om budgetten jaar na jaar over te dragen, omdat

vraiment la catastrophe. Le gouvernement précédent avait déjà noté un ralentissement et des dépenses reportées du budget prévu, puisque les projets ne démarraient pas. Nous devons réévaluer les investissements dans le *Backbone* en tenant compte des besoins et des opportunités qui permettraient une rentabilité, en tout cas à moyen terme.

Sur la base de la réalité industrielle et de l'avancement des projets hydrogène du secteur privé, nous allons remettre à jour avec Fluxys, que je vois dans les prochaines semaines, les investissements nécessaires selon les besoins du marché. Une fois ces besoins identifiés, le gouvernement pourra dédier des moyens à investir avec le GRT hydrogène désigné récemment – donc Fluxys – et prendre des contacts avec les partenaires régionaux, soit les entités fédérées.

Het is echter belangrijk te onderstrepen dat die budgettaire wijziging geen rechtstreekse impact heeft op het ambitieniveau voor de ontwikkeling van het onderling verbonden netwerk voor het transport van waterstof. Als de vraag naar waterstof op middellange termijn wordt bevestigd, zal de regering de middelen bekijken om de infrastructuur optimaal te financieren.

**08.05 Bert Wollants (N-VA):** Ik dank de minister voor zijn antwoord.

We zullen het dossier moeten blijven opvolgen om na te gaan hoe bepaalde zaken in praktijk zullen worden gebracht. Deze regering is uiteraard nog zeer pril en er is nog heel wat werk aan de winkel om dat alles te realiseren. We volgen het op.

**08.06 Kurt Ravyts (VB):** Dank u voor uw antwoord, mijnheer de minister.

We zullen de bespreking voortzetten naar aanleiding van het ontwerp van omzettingwet voor RED III. Ik begrijp dat de regering al dan niet stappen zal zetten inzake het waterstofnetwerk en deel daaromtrent haar mening.

*Het incident is gesloten.*  
*L'incident est clos.*

**09 Vraag van Steven Coenegrachts aan Mathieu Bihet (Energie) over "De kritiek van energie-experten op het regeerakkoord" (56003154C)**

**09 Question de Steven Coenegrachts à Mathieu Bihet (Énergie) sur "La critique de l'accord de gouvernement formulée par des experts en énergie" (56003154C)**

**09.01 Steven Coenegrachts (Open Vld):** Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, een eminent energie-expert, namelijk de heer Belmans, uitte de voorbije weken in de pers kritiek op het regeerakkoord. Hij zei dat er weinig of geen maatregelen instaan die op korte termijn extra elektriciteitscapaciteit zullen opleveren, terwijl net dat iets is dat we in de komende jaren nodig hebben. De levensduurverlenging van

er geen vraag is of er niets vervoerd wordt via de leidingen. We moeten de investeringen in de backbone herevalueren, rekening houdend met de vraag en de mogelijkheden om groene waterstof op middellange termijn rendabel te maken. Op basis van de voortgang van de waterstofprojecten in de privésector zullen wij samen met Fluxys opnieuw bekijken welke investeringen er nodig zijn op basis van de behoeften van de markt.

Zodra die behoeften in kaart gebracht zijn, zal de regering samen met de aangestelde TNB voor waterstof, d.i. Fluxys, investeren en zal ze contact opnemen met de deelgebieden.

La modification budgétaire n'a pas d'impact direct sur le développement du réseau de transport de l'hydrogène. Si la demande d'hydrogène devient réelle, le gouvernement s'efforcera de financer au mieux l'infrastructure.

**09.01 Steven Coenegrachts (Open Vld):** Selon l'expert en énergie Ronnie Belmans, l'accord de gouvernement ne contient que peu voire pas de mesures qui fourniront

Doel 4 en Tihange 3 betekent natuurlijk geen extra capaciteit.

Mijnheer de minister, u kent mijn goed karakter en dus vraag ik u om even te reageren op de kritiek van experts. Hoe reageert u op die kritiek?

Hoe denkt u met de plannen die in het regeerakkoord staan, wel degelijk tegemoet te komen aan de dringende nood aan extra elektrificatie en aan de toenemende vraag naar stroom door industrie en door gezinnen?

Wat zijn uw zeer concrete plannen om te voorkomen dat België, net zoals Nederland, te kampen krijgt met een gebrek aan aansluitcapaciteit en met een haperende energietransitie die daaraan vasthangt?

**09.02** Minister **Mathieu Bihet**: Ik ben ervan overtuigd dat ons regeerakkoord België in staat zal stellen om de uitdagingen van de energietransitie aan te gaan. Het regeerakkoord stelt een aantal maatregelen voor om de aanwezigheid en ontplooiing van de elektriciteitscapaciteit te garanderen die nodig is om de toenemende elektrificatie van de Belgische samenleving te ondersteunen en om de vermindering van ons verbruik en de flexibiliteit ervan te ondersteunen. Er zijn ook maatregelen gepland om voldoende aansluitingscapaciteit te garanderen.

Gezien de bevoegdheidsverdeling, zal dit beleid optimaal worden afgestemd met de gewesten. Er zal een interfederaal pact worden opgesteld in het licht van de interfederale langetermijnvisie die zal worden vastgelegd.

Meer specifiek zal ik een ambitieus beleid voeren om offshore windenergie te ontwikkelen, met focusgebieden buiten de territoriale zone en om *repowering* van bestaande gebieden mogelijk te maken. Het CRM is een uiterst belangrijk instrument voor het garanderen van de voorzieningszekerheid.

Daarnaast wil ik ook inzetten op de optimalisatie van opslag- en vraagbeheer voor grote infrastructuur. In samenwerking met de gewesten zal daarvoor een robuust en stabiel regeringskader ter ondersteuning van de flexibiliteit worden ontwikkeld. De uitwisselingen met de regio's moeten er ook op gericht zijn om ons intern netwerk te versterken en nuttige projecten, zoals Boucle du Hainaut en Ventilux, te ondersteunen.

Ik blijf pleiten voor een Europees beleid dat een hefboomeffect bevordert op het gebied van financiering of overheidssteun voor vervoersnetwerken en nuttige interconnecties. Onze regering is zich bewust van de strategische aard van onze infrastructuur en de energietransitie.

**09.03** **Steven Coenegrachts** (Open Vld): Mijnheer de minister, ik neem aan dat we het daarover volgende week nog uitgebreid zullen hebben bij de bespreking van de beleidsverklaring. U spreekt over de ambities op het vlak van offshore wind. Ik vind dat heel nobel, maar ik meende in het regeerakkoord te hebben gelezen dat men daar in de derde fase van de Prinses Elisabethzone op de rem stond. Ik ben dus

la capacité électrique supplémentaire nécessaire à brève échéance.

Les projets suffiront-ils pour répondre à la nécessité urgente d'une électrification supplémentaire et à la demande croissante? Comment éviterez-vous que la Belgique, à l'instar des Pays-Bas, soit confrontée à un manque de capacité de raccordement et à une transition énergétique lacunaire?

**09.02** **Mathieu Bihet**, ministre: L'accord de gouvernement permettra à la Belgique de relever les défis de la transition énergétique. Il propose plusieurs mesures destinées à soutenir l'électrification croissante de la société belge et à veiller à une consommation moindre et plus flexible. Des mesures sont également prévues pour garantir des capacités de raccordement suffisantes. Une coordination optimale sera assurée avec les régions. Un pacte interfédéral sera élaboré pour le long terme.

Je mènerai une politique ambitieuse pour développer l'énergie éolienne offshore, notamment avec des zones d'intérêt en dehors de la zone territoriale. Le mécanisme de rémunération de capacité est extrêmement important pour assurer la sécurité d'approvisionnement. En coopération avec les régions, je souhaite également miser sur l'optimisation de la gestion du stockage et de la demande pour les grandes infrastructures. Cette coopération doit également avoir pour objectif de renforcer notre réseau intérieur et de soutenir des projets utiles tels que la Boucle du Hainaut et Ventilux. Je continue à plaider pour une politique européenne qui favorise l'effet de levier.

**09.03** **Steven Coenegrachts** (Open Vld): Cette réponse est ambiguë car l'accord de gouvernement prévoit de freiner la mise en place de la troisième phase de la

wat in de war door wat u zegt, maar ik ben ervan overtuigd dat we daarover volgende week ongelooflijk interessante debatten zullen hebben.

zone Princesse Elisabeth. Nous reviendrons sur ce point lors de la discussion de la note de politique générale.

*Het incident is gesloten.  
L'incident est clos.*

#### **10 Samengevoegde vragen van**

- Kurt Ravyts aan Mathieu Bihet (Energie) over "Het nieuwe tijdspad voor de nieuwe gasgestookte elektriciteitscentrale van Luminus in Seraing" (56003185C)

- Bert Wollants aan Mathieu Bihet (Energie) over "De gasgestookte elektriciteitscentrale te Seraing" (56003358C)

#### **10 Questions jointes de**

- Kurt Ravyts à Mathieu Bihet (Énergie) sur "Le nouveau calendrier pour la nouvelle centrale au gaz de Luminus à Seraing" (56003185C)

- Bert Wollants à Mathieu Bihet (Énergie) sur "La centrale au gaz de Seraing" (56003358C)

**10.01 Kurt Ravyts (VB):** We blijven in het land van het surrealisme, want de nieuwe gasgestookte elektriciteitscentrale die Luminus aan het bouwen is in Seraing zal niet voor de komende winter klaar zijn. Jammer genoeg is die gascentrale nochtans nodig voor onze stroombevoorrading.

Ze moest aanvankelijk bij de eerste CRM-veiling de sluiting van de zeven Belgische kernreactors mee helpen opvangen, maar omdat de levensduur van Doel 4 en Tihange 3 wordt verlengd, rijst er voor de komende winter nog geen probleem. Voor uitbater Luminus dreigt er wel een boete, want de centrale moest op 1 november 2025 klaar zijn. Op 1 december 2025 zou men stroom beginnen te leveren, maar dat zal pas op 31 januari 2026 het geval zijn.

De netbeheerder meldt dat er geen probleem zal rijzen, omdat de levensduur van de twee jongste kernreactors Doel 4 en Tihange 3 werd verlengd. Er is ook altijd een back-up. Men zou bij nood bijkomende oudere gascentrales inschakelen. Men zou ook nog meer nucleaire energie vanuit Frankrijk kunnen importeren.

Mijnheer de minister, kunt u de laattijdige indienstelling bevestigen? Wat zal de boete voor de exploitant zijn?

Eind mei 2024 zei de vorige minister dat beide nieuwe gascentrales op schema lagen. Vanwaar komt de vertraging? Klopt het dat de Luminuscentrale per jaar 40 miljoen euro subsidies krijgt tot in 2040? Welke impact heeft de vertraging daarop?

**10.02 Bert Wollants (N-VA):** Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, er hebben ons inderdaad al eerder berichten bereikt dat de nieuwe CRM-gascentrale in Seraing niet tijdig klaar zou zijn. De vertraging is nu verder opgelopen. De vraag rijst dus of de centrale in het kader van schaarste technisch nog wel in staat zal zijn om vermogen aan te bieden. Wellicht zal een en ander ertoe leiden dat de aanbieder niet in staat is de verplichtingen van het capaciteitscontract na te komen.

Een gedeelte van het probleem zou te wijten zijn aan een vertraging op de aansluiting door Elia. Dat betekent dat in dit geval niet een extreme stijging van de kosten, maar wel een stijging van de termijn voor

**10.01 Kurt Ravyts (VB):** La nouvelle centrale au gaz de Luminus en cours de construction à Seraing ne sera pas achevée d'ici l'hiver prochain. Heureusement, cela ne pose pas de problème, étant donné que la durée de vie des réacteurs nucléaires Doel 4 et Tihange 3 a été prolongée.

Pouvez-vous confirmer que la centrale au gaz de Seraing ne sera opérationnelle qu'à partir du 31 janvier 2026 au lieu de l'être à compter du 1<sup>er</sup> novembre 2025? L'exploitant sera-t-il sanctionné en raison de la mise en service tardive? Quelles sont les raisons de ce retard? Est-il exact que la centrale sera subventionnée à hauteur de 40 millions d'euros par an jusqu'en 2040?

**10.02 Bert Wollants (N-VA):** Le fournisseur ne sera probablement pas en mesure d'honorer les obligations du contrat de capacité. Eu égard au fait que la demande de permis n'a pas été introduite pour Ventilux et que le plan d'aménagement du territoire n'a pas été adapté pour le projet de la Boucle du Hainaut, on peut affirmer que votre prédécesseur a pris des risques inconsidérés en matière

problemen zorgt. Tegelijkertijd verneem ik dat de vergunning voor Ventilus nog niet is aangevraagd en dat het ruimtelijk plan voor Boucle du Hainaut nog niet is aangepast. Dat alles is na het eiland een voorbeeld van onverantwoorde risico's, die uw voorgangster blijkbaar nam. Zonder de verlenging van de kerncentrales hadden we komende winter dus een huizenhoog probleem.

Er is dus dringend nood aan een Hoge Raad die een onafhankelijk en correct langetermijnadvies kan geven. Leveringszekerheid is belangrijker dan de absoluut goedkoopste en meest groene energie. Indien die energie er immers niet is, hebben we daar helemaal niks aan. Het energiebeleid kan dus niet zijn gebaseerd op een aankondiging van snelle projecten die weinig geld kosten. We moeten ter zake de zaken over een andere boeg gooien. Die vaststelling leidt tot een aantal vragen.

Ten eerste, hoe staat het met de bevoorradingszekerheid van elektriciteit voor de komende jaren in het licht van voornoemde vaststellingen?

Ten tweede, wat is uw mening over de vertragingen van Elia in projecten zoals het project-Seraing en het project Boucle du Hainaut?

Ten derde, wat is uw positie tegenover de prijsstijging van de projecten van Elia, nu ook Ventilus duurder lijkt te zijn dan eerder gemeld en dat zulks later ook het geval zou zijn voor Boucle du Hainaut? Wat betekent dat voor de tarieven van Elia?

Ten slotte, wat zijn de vooruitzichten voor de Hoge Raad voor Energiebevoorrading? Zal die Raad meer realiteitszin en verantwoordelijkheidsbesef aan de dag leggen dan uw voorgangster en Elia tijdens de voorbije regeerperiode? Ik kijk uit naar het antwoord.

**10.03** Minister **Mathieu Bihet**: Ik bevestig de informatie over de vertraging die op 24 februari 2025 werd gepubliceerd op het REMIT-platform. REMIT vermeldt de commerciële ingebruikname van de gascentrale in Seraing op 31 januari 2026. Voor de komende winter wordt de vertraging van de gascentrale in Seraing grotendeels gecompenseerd door een verhoging van de beschikbaarheid van het Belgisch nucleair park en aanvullende bijdragen van DSR (*demand side response*) en de ingebruikname van Flamanville III. Een herwaardering van de capaciteit op basis van die elementen toont een overschot van 677,83 megawatt aan, wat voldoende is om de tijdelijke niet-beschikbaarheid van de gascentrale van Seraing te compenseren, waardoor de bevoorradingszekerheid voor de winter van 2025-2026 gewaarborgd blijft.

Wat de sancties betreft waarnaar in de vraag wordt verwezen, is voorzien in de mogelijkheid van boetes, die kunnen worden opgelegd in geval van vertraging in de werkzaamheden met betrekking tot het project waarbij de exploitant verantwoordelijk is voor de aansluiting van de centrale. Elia, onder toezicht van de CREG, moet de situatie onderzoeken en de voorziene sanctie toepassen indien nodig.

Monsieur Wollants, pour ce qui est de la responsabilité d'Elia dans le retard de ses projets, je pense qu'il faut examiner aussi les raisons pour lesquelles Elia est en retard. Elia est l'opérateur des chantiers mais tous les désagréments qu'il rencontre ne sont pas de sa responsabilité. Par exemple, je connais bien la situation de Seraing, j'habite

d'approvisionnement. Il est plus important d'assurer la sécurité d'approvisionnement que d'obtenir l'énergie la moins coûteuse et la plus verte possible.

Qu'en est-il de la sécurité d'approvisionnement pour les années à venir? Comment s'expliquent les retards observés? Que signifient les augmentations de prix pour les tarifs d'Elia? Quand le Haut Conseil de l'approvisionnement énergétique, qui sera chargé de fournir des avis indépendants et adéquats à long terme, sera-t-il mis en place?

**10.03** **Mathieu Bihet**, ministre: Il est exact que la centrale au gaz de Seraing ne sera opérationnelle que le 31 janvier 2026. Grâce à la plus grande disponibilité de notre parc nucléaire, aux contributions supplémentaires au niveau de la réponse à la demande (*Demand Side Response ou DSR*) et à la nouvelle centrale nucléaire française Flamanville 3, la sécurité d'approvisionnement reste assurée pour l'hiver 2025-2026, avec un surplus de 677,83 MW.

En cas de retards, des pénalités peuvent être imposées à l'exploitant. Elia, sous l'égide de la CREG, doit enquêter sur la situation et appliquer les sanctions éventuelles.

Mijnheer Wollants, u moet ook kijken naar de oorzaken van de vertragingen bij Elia, die deze werven leidt maar opgehouden wordt door

une commune limitrophe. Il peut s'agir de contraintes fixées par une bourgmestre ou de contraintes naturelles rencontrées lors de forages pour passer du câble en souterrain, etc. Même chose pour ce qui concerne le projet Boucle du Hainaut, où ce sont des problèmes de délivrance de permis et d'autorisations et de tracé dans les communes traversées.

De tarieven en de tariefmethodologie zijn een bevoegdheid van de CREG. Het is nu eerst aan Elia en de CREG om in kaart te brengen wat de effectieve stijging zal zijn van de kosten en wat het effect op de tarieven zou zijn bij de geldende regelgeving. Elk ander initiatief is voorbarig en zal de regering te gepasten tijden bekijken, samen met de evoluties op Europees vlak.

In overeenstemming met het regeerakkoord zal een Hoge Raad voor Energiebevoorrading worden opgericht om de regering bij te staan met aanbevelingen die onafhankelijk zijn van de sector en dus van Elia en Fluxys. Ik overweeg momenteel verschillende opties en zal u een tekst bezorgen zodra een eerste politiek akkoord is bereikt over de praktische modaliteiten.

**10.04 Kurt Ravyts (VB):** Mijnheer de minister, dank voor de finetuning en verduidelijking rond de back-up voor deze winter. Ik kijk uiteraard ook uit naar die Hoge Raad voor Energiebevoorrading. Een nieuwe focus is noodzakelijk in relatie tot het beleid van uw voorganger.

**10.05 Bert Wollants (N-VA):** Mijnheer de minister, iedereen heeft inderdaad zijn verantwoordelijkheid. We moeten naar alle mogelijke partijen kijken. Ik kan me voorstellen dat de burgemeester van Seraing toch ook de nodige realiteitszin heeft. Haar partij zat volgens mij ook in de regering die het contract heeft toegewezen voor die gascentrale in het kader van het CRM. Ik kan me dus niet voorstellen dat men dat uiteindelijk allemaal wil tegenhouden. Het betreft echter inderdaad, zoals ik hier achter mij hoor fluisteren, een PS-burgemeester die daar mogelijk mee aan de knoppen zit en het hopelijk niet naar de knoppen helpt. Laten we hopen dat we hier stappen vooruit kunnen zetten.

*Het incident is gesloten.*

*L'incident est clos.*

**11 Vraag van Kurt Ravyts aan Mathieu Bihet (Energie) over "De grensoverschrijdende energienetwerken" (56003209C)**

**11 Question de Kurt Ravyts à Mathieu Bihet (Énergie) sur "Les réseaux énergétiques transfrontaliers" (56003209C)**

**11.01 Kurt Ravyts (VB):** Mijnheer de minister, op 25 november 2024 schreven toenmalig premier De Croo en toenmalig minister van Energie Tine Van der Straeten de Europese Commissie aan in verband met de problematiek van de kostenstijgingen, *the soaring costs of electricity grid components*, voor grensoverschrijdende energienetwerken in Europa. Men vroeg de Europese Commissie onderzoek te doen naar *the root causes* achter de problematiek, maar ook om maatregelen voor te stellen om de veroorzaakte druk op de nettarieven desgevallend te verminderen.

een burgemeester, natuurlijke belemmeringen bij boringen, enz. In het geval van de Boucle du Hainaut zijn er problemen met de afgifte van vergunningen en het tracé in de gemeenten over het grondgebied waarvan de hoogspanningslijn zal lopen.

Elia et la CREG devront d'abord cartographier l'augmentation des coûts ainsi que son incidence sur les tarifs. Toute autre initiative est prématurée. Un Conseil supérieur de l'approvisionnement énergétique sera créé pour assister le gouvernement à l'aide de recommandations indépendantes. Je fournirai plus d'informations à ce sujet dès qu'un accord politique aura été trouvé.

**10.04 Kurt Ravyts (VB):** Les mesures de secours pour cet hiver sont claires. J'attends avec impatience la mise en place du Conseil supérieur de l'approvisionnement énergétique.

**10.05 Bert Wollants (N-VA):** Chacun a ses responsabilités. La bourgmestre de Seraing est membre du PS, qui faisait partie du gouvernement précédent lorsque le contrat pour la centrale au gaz a été attribué. Je suppose qu'elle a un certain sens des réalités. J'espère sincèrement que nous pourrions progresser.

**11.01 Kurt Ravyts (VB):** Le 25 novembre 2024, l'ancien premier ministre De Croo, et l'ancienne ministre Van der Straeten ont demandé à la Commission européenne d'examiner les causes fondamentales des augmentations des coûts liés à la création de ré-

De toenmalige Belgische minister voor Energie zou op 30 januari 2025 een gesprek hebben gehad met de bevoegde Europees Commissaris en de vraag hebben herhaald dat de Europese Commissie de nodige initiatieven voor de marktwerking rond HVDC-technologie in Europa zou onderzoeken. Het dossier was ook aan de orde in de marge van de Energieraad van eind januari 2025.

U hebt aangekondigd binnenkort uw eerste Energieraad te zullen bijwonen. Ik veronderstel dat u daar met de heer Jorgensen over deze zaak kunt spreken.

Hoe bekijkt u de problematiek? Vindt u ook dat de Connecting Europe Facility, die instaat voor Europese middelen voor interconnectiedossiers, wordt ondergefinancierd? Zou extra financiering soelaas kunnen bieden? Hebt u kennis van initiatieven of concrete toezeggingen van de Europese Commissie in de voorbije weken en maanden?

**11.02** Minister **Mathieu Bihet**: Mijnheer Ravyts, de problematiek aangaande de grensoverschrijdende energienetwerken treft niet enkel België, maar ook andere Europese landen. Het onderwerp staat hoog op de agenda, gelet op de hoge ambities bij de lidstaten met betrekking tot de offshore netontwikkelingsplannen. Op Europees vlak zal dat worden bekeken in samenwerking met de verschillende netbeheerders, de sector en de verschillende overheden.

De bestaande kosten-batenanalyses werden nog onder andere omstandigheden uitgevoerd. Bijsturingen van de plannen zullen nodig zijn, maar ook misbruiken veroorzaakt door een oververhitte markt dienen aangepakt te worden. We houden de vinger aan de pols en zullen waar nodig gezamenlijke acties ondernemen met andere landen.

**11.03** **Kurt Ravyts** (VB): Mijn vraag komt dus iets te vroeg, zo blijkt uit uw beperkte antwoord. Ik zal daar in de loop van de volgende maanden zeker op terugkomen, want dit is uiteraard bijzonder belangrijk met betrekking tot de problematiek van de netinvesteringkosten.

*Het incident is gesloten.  
L'incident est clos.*

*De openbare commissievergadering wordt gesloten om 16.12 uur.  
La réunion publique de commission est levée à 16 h 12.*

seaux énergétiques transfrontaliers et, le cas échéant, de proposer des mesures visant à réduire la pression sur les tarifs de réseau.

Comment envisagez-vous cette problématique? Estimez-vous également que le Mécanisme pour l'Interconnexion en Europe (MIE) est sous-financé? Êtes-vous au courant d'initiatives récentes de la Commission européenne à cet égard?

**11.02** **Mathieu Bihet**, ministre: Les réseaux d'énergie transfrontaliers sont une priorité, compte tenu des ambitions des États membres. Au niveau européen, certains aspects seront examinés avec les différents gestionnaires de réseau, le secteur et les différentes autorités. Il faudra adapter certains plans, mais aussi s'attaquer aux abus causés par la surchauffe sur le marché.